

လူကုန်ကူးမှုတိုက်ဖျက်ရေး လက်စွဲစာအုပ်အား ရေးသားဆောင်ရွက်ရန် ဤသုတေသနအဖွဲ့အား ထိုင်း လူမျိုးတို့၏ လူနေမှုဘဝ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ၎င်း၏ဘဝ တစ်လျှောက်လုံးကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ ထိုင်းနိုင်ငံဘုရင်မင်းမြတ် ဘူမိထောအနု လာဒော်မှ ပံ့ပိုးပြီးအခွင့်အာဏာပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

“လူကုန်ကူးမှု တားဆီးကာကွယ်ရေး”

ဆရာကိုင် (လက်စွဲစာအုပ်)

“ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား ရင်သွေးငယ်များ ပညာသင်ကျောင်း”

(တတိယတန်းမှ - ဆဌမတန်းအထိ)

ဤ “လက်စွဲစာအုပ်”သည် လူကုန်ကူးမှုကာကွယ်တားဆီးရေးအတွက် သုတေသနပြုလုပ်ခြင်းမှ တွေ့ရှိချက်များ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုသာဖြစ်သည်။

(စမွတ်ဆာရွန်ခရိုင်အတွင်းရှိ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား ရင်သွေးငယ်များအတွက်သာ)

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှစ် ၂၂၅၈ ခုနှစ်တွင် စီစဉ်ပုံနှိပ်ပါသည်။ (ပထမအကြိမ်)

- **သုတေသနအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်**
ဒေါက်တာ နဖီရတ် ကဏ္ဍရတ်ကဗွတ်
- **တည်းဖြတ်သူ**
ဒေါက်တာ ယူနာ စမာလမ်
- **သုတေသနအဖွဲ့**
ပရော်ဖက်ဆာ(လက်ထောက်) ဒေါက်တာစုချိုင်း နဖီရတ် ကျမ်ဂျီရတ်
ဒေါက်တာစုမ်ဆစ် အတ်စကီထိ
ဒေါက်တာ ဖတ်စကွန် အင်တုမာန်
ဒေါက်တာစုပရီ ကန်ဂျကဖစ်ဇန်
- **မှတ်တမ်းရေးသူများ**
ခွန်းခွန်ရချာ ကန်ဂျကဖစ်ဇန်
ခွန်းမမနတ်တာ နဝဇီလင်းထွန်းလင်းထွန်းလွတ်
ခွန်းဂျန္တကိဖါကလာတီလုတ်
- **သုတေသီအကူများ၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် အစီအစဉ်များ**
ခွန်းမမနတ်တာ နဝဇီလင်းထွန်းလင်းထွန်းလွတ်
ခွန်းဖေါတ်ဖွန်ဇီးလိ
ခွန်းဂျန္တကိဖါကလာတီလုတ်
- **ဘာသာပြန်သူ (အင်္ဂလိပ် - မြန်မာ)**
တီချယ်ထွန်း ဘရကီ
စိုးစိုးလင်း

စကားချိုး

ဤလူကုန်ကူးမှု တားဆီးကာကွယ်ရေး ဆရာကိုယ်လက်စွဲစာအုပ်သည် အထူးသဖြင့် စမ္မတ်ဆာခွန်း ခရိုင်ရှိ ခလေးများ၊ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားရင်သွေးငယ် ကျောင်းသား/သူများကို သင်ကြားရန်အတွက် ဆရာလမ်းညွှန်စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာအုပ်တွင် (၁) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားရင်သွေးငယ် ကျောင်း သား/ကျောင်းသူများ၏ လူနေမှုအဆင့်အတန်းကို နားလည်သိရှိရန် (၂) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား ရင်သွေး ငယ် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများကို ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတို့၏ အခြေအနေများအပေါ် သိရှိမှုကို စမ်းသပ် ရန် (၃) လူကုန်ကူးခြင်းအဓိပ္ပာယ်ကို သင်ကြားပေးခြင်း၊ (၄) လူကုန်ကူးခြင်းခံရသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား ရင် သွေးငယ်များကို ပုံပြင်ပြောခြင်းဖြင့် အသိပညာမြှင့်တက်စေခြင်းနှင့် (၅) လူကုန်ကူးခံရသော ရွှေ့ပြောင်း လုပ်သားများ ထံမှ၎င်းတို့၏ အဖြစ်အပျက်များကို လေ့လာသင်ကြားခြင်း စသည်တို့ကို အတိုချုံး ကာ ရှင်း လင်းလွယ်ကူ နားလည်စေမည်ဖြစ်ပါသည်။

သုတေသနအဖွဲ့အနေဖြင့် ဤသုတေသနတွင်ပါဝင်သော ဆရာ၊ဆရာမများ၊ ကျောင်းသားကျောင်း သူများ၊ အဖက်ဖက်မှ ပိုင်းဝန်းကူညီပေးကြသော မိတ်ဆွေသင်္ဂဟများနှင့် အကြံပေးသူများ၊ သုတေသီ အကူ များ၊ ဤစာအုပ်ကို သင်ကြားမှုအထောက်အကူပြု လက်စွဲစာအုပ်အဖြစ်ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် ကူညီပေးသူ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါကြောင်း မှတ်တမ်းတင် ဂုဏ်ပြုအပ်ပါသည်။

ဒေါက်တာ နုဖါရတ် ကဏ္ဍရတ်ကစွတ်
(သုတေသနအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်)

မာတိကာ

၁။ လူကုန်ကူးမှု တားဆီးကာကွယ်ရေး (ဥတန်းမှ ငါးတန်းအထိ) ဆရာကိုင်လက်စွဲ စာအုပ်ဖြစ် ပေါ်လာပုံ ယေဘုယျအကြောင်းအရင်း.....	1
၂။ သင်ခန်းစာတွင်ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။	2
သင်ခန်းစာ (၁)။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား ရင်သွေးငယ် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ၏ စားဝတ်နေရေး ဘဝ ကို အခြေအနေ လေးခုဖြင့် လေ့လာခြင်း -	2
သင်ခန်းစာ (၂)။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားရင်သွေးငယ်ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူတို့၏ လူကုန်ကူးမှုအသိပညာ ကို ထင်ရှားစေရန်အတွက် လုပ်ဆောင်ချက် ငါးခု -	2
သင်ခန်းစာ (၃)။ လူကုန်ကူးခြင်းဟူသော စကားလုံးကို နားလည်စေရန်အတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များမှာ -	2
သင်ခန်းစာ (၄)။ ပုံပြင်များ ဖန်တီးပြောပြပြီး ကျောင်းသားများကို လူကုန်ကူးမှုနှင့်ပတ်သတ်သော အသိပညာ များတိုးတက်စေရန်အတွက် ပုံပြင်သုံးပုဒ်ပါဝင်သည် -	3
၂.၁.၁။ လုပ်ငန်းစဉ် (၁) တရားထိုင်ခြင်း (တွေးခေါ်သုံးသပ်စေခြင်း)။ (၁၅ မိနစ်)	5
၂.၁.၂ လုပ်ငန်းစဉ် ၂။ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ ပုံကိုရွေးချယ်ခြင်း။ (အချိန် ၄၅ မိနစ်)	7
၂.၁.၃။ လုပ်ဆောင်ချက် ၃။ ဘဝရည်မှန်းချက်မေးခြင်း။ (၃၀ မိနစ်)	8
၂.၁.၄။ လုပ်ဆောင်ချက် ၄။ သင်ခန်းစာများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း.....	9
၂.၂ သင်ခန်းစာ (၂)။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား ရင်သွေးငယ်များအား ၎င်းတို့၏ ဘဝအခြေအနေကို မည်မျှ သိရှိနားလည်သည်ကို ဆန်းစစ်ခြင်း။ (၈၀ မိနစ်).....	10
၂.၂.၁။ လုပ်ငန်းစဉ် (၁)။ စိတ်ဗီဇိမ်းမှုလျော့ကျစေရန် အမျိုးအမည်ဖော်ပြရသည့် ဝိမ်းကစားခြင်း။ (၁၀ မိနစ်).....	10
၂.၂.၂။ လုပ်ငန်းစဉ် (၂)။ မိမိကိုယ်ကို မိတ်ဆက်ခြင်း။ (အချိန် ၂၀မိနစ်).....	10
၂.၂.၃။ လုပ်ငန်းစဉ် (၃)။ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ ဘဝအခြေအနေကို လေ့လာခြင်း။	11
၂.၂.၄။ လုပ်ငန်းစဉ် (၄) စုပေါင်းဆွေးနွေးခြင်း။ (အချိန် ၃၀ မိနစ်).....	12
၂.၂.၅။ လုပ်ငန်းစဉ် (၅) သင်ခန်းစာကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း (အချိန် ၁၀မိနစ်).....	13
၂.၃ သင်ခန်းစာ ၃။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် သက်ဆိုင်သော အကြောင်းအရာ အဓိပ္ပာယ်ကိုလေ့လာခြင်း.....	14
၂.၃.၁။ လုပ်ငန်းစဉ် (၁) ရုပ်ပုံများကို ပြပြီး ခံစားမှုကို လေ့လာခြင်း။ (အချိန် ၁၅ မိနစ်).....	15
၂.၃.၂။ လုပ်ငန်းစဉ် (၂) ခံစားမှုအတိုင်းပုံဆွဲပြခြင်း။ (အချိန် ၁၅ မိနစ်).....	15

၂.၃.၃။ လုပ်ငန်းစဉ် (၃) လူကုန်ကူးမှုပြုသော လူ၊ အသင်းအဖွဲ့များအကြောင်းကို လေ့လာရန်။.....16

၂.၃.၄။ လုပ်ဆောင်ချက် (၄)။ ဂိမ်းကစားခြင်း (ကိုယ်ကာယလှုပ်ရှားမှု) (အချိန် ၂၀ မိနစ်) 17

၂.၄။ သင်ခန်းစာ(၄) - လူကုန်ကူးမှုနှင့် ပတ်သတ်သောပညာပေးဇာတ်လမ်းပုံပြင်ပြောပြခြင်း။ 19

၂.၄.၁။ လုပ်ငန်းစဉ် (၁) နှင်းနှင်း၏ စွန့်စားမှုဇာတ်လမ်း (အချိန် ၁၀ မိနစ်) 20

၂.၄.၂။ လုပ်ဆောင်ချက် (၂) "ကိုန်း" ၏ဘဝ ခရီးသွားဇာတ်လမ်း။ (အချိန် ၁၀ မိနစ်) 21

၂.၄.၃။ လုပ်ငန်းစဉ် (၃) လင်း၏ ပညာရေးနှင့် အလုပ်တွင် ဦးစားပေးရွေးချယ်မှုဇာတ်လမ်း။ 23

၂.၄.၄။ လုပ်ဆောင်ချက် (၄) - ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း။ (အချိန် ၁၀ မိနစ်) 24

၂.၅။ သင်ခန်းစာ (၅) - လူကုန်ကူးသူများနှင့် လူကုန်ကူးခံရသောသူများ၏ တကယ့်အဖြစ်အပျက်များမှ သင်ယူခြင်း ။ (အချိန် ၅၀ မိနစ်) 26

၂.၅.၁။ လုပ်ဆောင်ချက် (၁) MTV exit ၏ DVD ကိုပြသခြင်း။ (အချိန် ၃၀ မိနစ်) 26

၂.၅.၂။ လုပ်ဆောင်ချက် (၂) ဆုတောင်းခြင်း။ (အချိန် ၂၀ မိနစ်) 26

ဆက်စပ်မှုများ

ဆက်စပ်မှု (က) သင်ခန်းစာ ၃။ လူကုန်ကူးခြင်း၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သင်ကြားခြင်း။

လုပ်ဆောင်ချက် ၃။ လူကုန်ကူးမှုကို ပြုလုပ်နေသောလူများ၊ အသင်းအဖွဲ့များအကြောင်း
ကို သိရှိစေရန် လေ့လာစေခြင်း။

ဆက်စပ်မှု (ခ) သင်ခန်းစာ ၃။ လူကုန်ကူးခြင်း၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သင်ကြားခြင်း။

လုပ်ဆောင်ချက် ၃။ လူကုန်ကူးမှုအဓိပ္ပာယ်နှင့် ပါဝင်သောအကြောင်းအရာများကို လေ့လာ
ခြင်း။

ဆက်စပ်မှု (ဂ) "အ...အာ...အား" သီချင်း

ဆက်စပ်မှု (ဃ) "သနားစရာ...ငါ" သီချင်း

ကျမ်းကိုး(Bibliography)

၁။ လူကုန်ကူးမှု တားဆီးကာကွယ်ရေး (ဥတန်းမှ ငါးတန်းအထိ) ဆရာကိုင်လက်စွဲ စာအုပ်ဖြစ်
ပေါ်လာပုံ ယေဘုယျအကြောင်းအရင်း

စမ္မတ်ဆာခွန်းခရိုင်တွင် ပြောင်းရွှေ့အလုပ်သမားရင်သွေးငယ် (ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ) လူကုန်ကူးမှု ခံရခြင်းအန္တရာယ်ကြီးမားခြင်းမှာ စိုးရိမ်ဖွယ်အခြေအနေ ဖြစ်သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အထူးသဖြင့် ဥတန်းမှ ငါးတန်း ကျောင်းသားကျောင်းသူများမှာ ၎င်းတို့၏ အသက်အရွယ်အနေအထားအရ သိသင့်သိထိုက်သော လူကုန်ကူးမှုနှင့် ပတ်သတ်သော ဗဟုသုတနှင့် အကောင်းအဆိုး၊ အကြောင်းအကျိုး အမှားအမှန်ကို ဝေဖန်ပိုင်းခြားနိုင်သော အရွယ်မဟုတ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ စမ္မတ်ဆာခွန်းခရိုင်တွင် အစိုးရကျောင်း၌ စာသင်ကြားပေးနေသော လူကုန်ကူးကျောင်းသားများအတွေးအကြံရှိသည့် ဆရာ/ဆရာမ လေးဦး မေးမြန်းကြည့်ရာတွင် အလုပ်လုပ်ရန်အကြောင်းပြု၍ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများသည် ကျောင်းမှ ထွက်သွားကြကြောင်းပြောကြားခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် "အရွယ်မရောက်သေးပဲ ကျောင်းထွက်သွားသည့် ကလေးငယ်များ လူကုန်ကူးမှု၏ ခါးစာခံများမဖြစ်ရအောင် ကာကွယ်ရန်နှင့် သင်ကြားမှုများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စေရန်" အတွက် ဤစာအုပ်ကို ရေးသားထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်သည်။ ဤလူကုန်ကူးမှု ကာကွယ်တားဆီးရေး သုတေသနလုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆရာ/ဆရာမ ကျောင်းသားကျောင်းသူများ၊ မိသားစုနှင့် ရပ်ကွက်ကျေးရွာ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအထိ ပျံ့နှံ့စေခြင်းဖြင့် များစွာအကျိုးကျေးဇူးများမည်ဖြစ်သည်။ လက်ရှိ ဥတန်းမှ ငါးတန်းတွင် ပညာသင်ကြားနေသော ရွှေ့ပြောင်းကျောင်းသား ကျောင်းသူများနှင့် အခြားကျောင်းသား ကျောင်းသူများကို လူကုန်ကူးမှုသင်ခန်းစာများကို သင်ကြားရန် လူကုန်ကူးမှုဆန့်ကျင်ရေး သင်ခန်းစာ များကို စိတ်ပါဝင်စားသူများအတွက် သင်ကြားမှု အစီအစဉ်သည် လက်နက်တစ် ခုလည်းဖြစ် သည်။

သုတေသန ရည်ရွယ်ချက် - သင်တန်းသင်ခန်းစာများတွင် သင်ကြားမှုပုံစံများ ပါဝင်သည်။

၁။ ဆရာ/ဆရာမများအတွက် လူကုန်ကူးမှုနှင့် ပတ်သတ်သော သင်ကြားပို့ချရမည့် ခေါင်းစဉ်နှင့် သင်ခန်းစာ လုပ်ဆောင်ချက်များသတ်မှတ်ထားခြင်း။

၂။ ထိုင်းနိုင်ငံ (အထူးသဖြင့် စမ္မတ်ဆာခွန်းခရိုင်)တွင် ပေါ်ပေါက်နေသော လူကုန်ကူးမှုနှင့် ပတ်သတ်သော အကြောင်းအရာ အချက်အလက်၊ အခြေအနေများကို ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား ရင်သွေးငယ်များ သိရှိနား လည်စေရန်။

၃။ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများအား လူကုန်ကူးမှု ကာကွယ်တားဆီးရေးကို လေ့လာသိရှိစေခြင်းမှတစ်ဆင့် ၎င်းတို့နေထိုင်ရာ ရပ်ကွက်၊ မိသားစုနှင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းသို့ ပျံ့နှံ့စေရန်။

၂။ သင်ခန်းစာတွင်ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

သင်ခန်းစာ (၁)။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား ရင်သွေးငယ် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ၏ စားဝတ်နေရေး ဘဝ ကို အခြေအနေ လေးခုဖြင့် လေ့လာခြင်း -

(က) တရားထိုင်ခြင်း (တွေးခေါ်သုံးသပ်စေခြင်း)။

(ခ) ကြိုက်နှစ်သက်ရာပုံများကို ရွေးချယ်စေခြင်း။

(ဂ) ဘဝရည်မှန်းချက်ကို မေးမြန်းခြင်း။

(ဃ) သင်ခန်းစာကို ပြန်လည်သုံးသပ်စေခြင်း။

ထိုလုပ်ဆောင်ချက်များသည် (ပုံဆွဲခြင်းနှင့်ကြိုက်နှစ်သက်ရာပုံကို ရွေးချယ်ခိုင်းခြင်း) ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများကို မိဘနှင့် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ထုတ်ဖော်ပြောချင်လာအောင် နှိုးဆွပေးသည်။

သင်ခန်းစာ (၂)။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားရင်သွေးငယ်ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူတို့၏ လူကုန်ကူးမှုအသိပညာ ကို ထင်ရှားစေရန်အတွက် လုပ်ဆောင်ချက် ငါးခု -

(၁) စိတ်ဖိစီးမှုလျော့ကျစေရန် အမျိုးအမည်ဖော်ပြပေးရသည့် ကစားနည်းများ ကစားခြင်း။

(၂) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား ကျောင်းသားကျောင်းသူလူမျိုးကွဲများ မိမိကိုယ်ကို မိတ်ဆက်ခြင်း။

(၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ၏ ဘဝအခြေအနေကို လေ့လာခြင်း။

(၄) ဦးနှောက်မှန်တိုင်းဆင်ခြင်း (စဉ်းစားခိုင်းခြင်းများ)။

(၅) သင်ခန်းစာကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း။

ထိုလုပ်ဆောင်ချက်များသည် ကျောင်းသားများကို တိတ်ဆိတ်မနေစေတော့ပဲ ရှင်းပြပြောပြချင်လာအောင် ထောက်ပံ့ပေးသည်။

သင်ခန်းစာ (၃)။ လူကုန်ကူးခြင်းဟူသော စကားလုံးကို နားလည်စေရန်အတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များမှာ -

(၁) ရုပ်ပုံများကို ပြု၍ ၎င်းတို့၏ခံစားမှုများကို လေ့လာခြင်း။

(၂) ၎င်းတို့၏ ခံစားမှုအတိုင်းပုံဆွဲပြစေခြင်း။

(၃) လူကုန်ကူးမှုကို ပြုလုပ်နေသော လူများ၊ အသင်းအဖွဲ့များအကြောင်းကို သိရှိစေရန် လေ့လာစေခြင်း။

(၄) ကိုယ်ကာယလှုပ်ရှားရသော ဝိမ်းကစားခြင်းများ

ထိုလုပ်ဆောင်ချက်များသည် (ပုံဆွဲခြင်း၊ ရုပ်ပုံကားချပ်များအသုံးပြုခြင်း) ကျောင်းသားများကို ပိုမိုနား လည် ပြီး မှတ်မိလွယ်စေရန်ဖြစ်သည်။

သင်ခန်းစာ (၄)။ ပုံပြင်များ ဖန်တီးပြောပြပြီး ကျောင်းသားများကို လူကုန်ကူးမှုနှင့်ပတ်သတ်သော အသိပညာ များတိုးတက်စေရန်အတွက် ပုံပြင်သုံးပုဒ်ပါဝင်သည် -

(၁) နီနီ၏ စွန့်စားခန်း။

(၂) ကန်၏ ခရီးစဉ်။

(၃) လီယန်၏ ကျောင်းနှင့် အလုပ်အကြားရွေးချယ်မှု။

(၄) သင်ခန်းစာများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း။

ထိုလုပ်ဆောင်ချက်များသည် လူကုန်ကူးမှုတားဆီးကာကွယ်ရေးအတွက် မှတ်သားစရာအချက်အလက်များ ကို ပုံပြင်များမှ ပြန်လည်စုစည်းပြီး သင်ခန်းစာရယူကာ ဆွေးနွေးခြင်းဖြစ်သည်။

သင်ခန်းစာ (၅)။ လူကုန်ကူးသူများနှင့် လူကုန်ကူးခံရဖူးသူများထံမှ လုပ်ဆောင်ချက် ၂ ခုဖြင့်လေ့လာခြင်း -

(၁) အမ်တီဗွီ DVD ပြခြင်း။

(၂) ဆုတောင်းပေးခြင်း။

အထက်ပါလုပ်ဆောင်ချက်များသည် အဓိကကျသော သင်ခန်းစာများကို စုစည်းပေးနိုင်သည်။

(မှတ်ချက် - ကျောင်းသားကျောင်းသူ ၃၀/၄၀ ဦးအတွက် အသင့်တော်ဆုံးဖြစ်သည်။)

ဆရာကိုင်လက်စွဲစာအုပ်အတွက် လမ်းညွှန်အချက်အလက်များ

၁။ ဤသင်ခန်းစာနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များသည် မူလတန်း ကျောင်းသား ၃၀ ဦး (၂တန်းမှ ၅တန်းအထိ သို့မဟုတ် လူကုန်ကူးမှုကို စိတ်ပါဝင်စားသော ကျောင်းသားများ) အတွက် သင့်တော်သည်။ ဖော်ပြ ထားသော ကျောင်းသားအရေအတွက်မှာ ပိုမိုနားလည်စေရန်နှင့် သေချာစွာသုံးသပ်သင်ကြားနိုင်ရန် အတွက် သင့်တော်သောအရေအတွက်ဖြစ်သည်။

၂။ ဤစာအုပ်တွင်ပါဝင်သော သင်ခန်းစာနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို သင်ကြားပို့ချရန်အတွက် ဆရာ၊ ဆရာမ များ၏ အချိန်ကို ခန့်မှန်းတွက်ချက်ပေးထားပါသော်လည်း သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အချိန်အနေအထား ကို ဆရာ၊ ဆရာမများက ပြန်လည် ရွေးချယ်နိုင်ပါသည်။

၃။ ဤစာအုပ်တွင် သင်ခန်းစာ ငါးခု ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသော်လည်း သင်ကြားမည့် ဆရာ၊ ဆရာမများ အနေဖြင့် အစဉ်လိုက်ဖြစ်ရန်မလိုပါ။ သင့်တော်သလို သင်ကြားပို့ချနိုင်ပါသည်။

၄။ ဤလက်စွဲစာအုပ်တွင် ဖြစ်ရပ်မှန်အခြေခံ ဇာတ်လမ်းများဖြစ်သည့် (၁) နီနီ၏ စွန့်စားမှု (၂) ကိန်း၏ ခရီး စဉ် (၃) လီယန်၏ ကျောင်းနှင့် အလုပ်အကြားရွေးချယ်မှု။ ဆရာ၊ ဆရာမများသည် ထိုပုံပြင် သုံးပုဒ်ကို အသုံးပြုသင်ကြားနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဆရာ၊ ဆရာမများ အနေဖြင့် ကျောင်းသားကျောင်းသူများကို ပါဝင်

သရုပ်ဆောင်စေခြင်းဖြင့် သော်လည်ကောင်း၊ ရုပ်ပုံပါသော ဇာတ်လမ်းစာအုပ်နှင့် သော်လည်ကောင်း သင်ကြားပို့ချနိုင်ပါသည်။

၅။ ဤလက်စွဲစာအုပ်တွင် သီချင်း ၂ ပုဒ်ပါဝင်သည်။ အ...အာ...အား သီချင်းနှင့် စုန်စန်နုမိုင်း သီချင်း တို့ဖြစ်သည်။ ၎င်းသီချင်းများကို သင်ကြားနေစဉ်သော်လည်ကောင်း၊ သင်ကြားမှုတွင် မငြီးငွေ့စေပဲ စိတ်ဖြေ လျော့စေရန်သော်လည်ကောင်း လိုအပ်သလို အသုံးပြုသည်။

၆။ လူကုန်ကူးမှု တားဆီးကာကွယ်ရေး သင်ကြားမှုတွင် သင်ခန်းစာတစ်ခုနှင့် တစ်ခုအကြား သို့မဟုတ် နားချိန်များတွင် ကျောင်းသားများအတွက် ကိုယ်ခံပညာ တစ်ခုခုကို ထည့်သွင်းသင်ကြားခြင်းဖြင့် သင်ခန်းစာ တွင် ဖိစီးမှုများကို လျော့ကျစေသည်။

၂။ ပါဝင်သော သင်ခန်းစာများ

၂.၁။ သင်ခန်းစာ (၁) ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား ရင်သွေးငယ် (ကျောင်းသား ကျောင်းသူများ)၏ စားဝတ် နေရေး ဘဝအခြေအနေကို လေ့လာခြင်း **(အချိန် ၁၁၀ မိနစ်)**

ဤသင်ခန်းစာတွင် လုပ်ဆောင်ချက် လေးခုပါဝင်သည်။(က) တရားထိုင်ခြင်း (တွေးခေါ်သုံးသပ်စေခြင်း)။
(ခ) ကြိုက်နှစ်သက်ရာပုံများကို ရွေးချယ်စေခြင်း။ (ဂ) ဘဝရည်မှန်းချက်ကို မေးမြန်းခြင်း။ (ဃ) သင်ခန်း စာကို ပြန်လည်သုံးသပ်စေခြင်း။

ထိုလုပ်ဆောင်ချက်များသည် (ပုံဆွဲခြင်းနှင့်ကြိုက်နှစ်သက်ရာပုံကို ရွေးချယ်ခိုင်းခြင်း) ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများကို မိဘနှင့် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ထုတ်ဖော်ပြောချင်လာအောင် နှိုးဆွပေးသည်။

၂.၁.၁။ လုပ်ငန်းစဉ် (၁) တရားထိုင်ခြင်း (တွေးခေါ်သုံးသပ်စေခြင်း)။ (၁၅ မိနစ်)

ရည်ရွယ်ချက် - စိတ်အာရုံစုစည်းမှု၊ တည်ငြိမ်မှု၊ သက်တောင့်သက်သာရှိစေရန်နှင့် သင်ခန်းစာ စတင်ရန် အတွက် အဆင့်မြစ်စေရန် စိတ်ကိုအနားပေးခြင်း။

လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်များမှာ -

(က) လမ်းလျှောက်ပြီး တရားမှတ်ခြင်း။

- ဆရာကဦးဆောင်ပြီး ကျောင်းသားကျောင်းသူများကို မိမိစိတ်ကို ကိုယ်နှင့်မကွာထားပြီး ဦးတည်ရာမထားပဲ အခန်းတွင်း လမ်းလျှောက်ခြင်း။
- ဆရာ၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း လျှောက်ခြင်း။ (အနှေး၊အမြန်၊ နောက်ဆုတ်၊ ရှေ့တိုး။ ဂီယာနံပါတ် ၁၊၂၊၃ စသဖြင့်ပြောင်းသကဲ့သို့)
- မိမိတွေ့သော အနီးအနားက သူငယ်ချင်းကို လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ခြင်း သို့မဟုတ် မျက်လုံး ခြင်းဆုံခြင်းစသဖြင့်။

(ခ) ထိုင်ပြီး တရားမှတ်ခြင်း။

- ဆရာများကပြောသည့်အတိုင်း ခါးကိုမတ်မတ်ထားပြီး မျက်လုံးမှိတ်ကာ ငြိမ်းချမ်းမှုကို ရှာဖွေရန်။
- ဆရာများက ကျောင်းသားများကို ၎င်းတို့သွားရောက်လည်ပတ်လိုသော နေရာများ၊ နာမည်ကြီး ကမ်းခြေ သို့မဟုတ် ရေတံခွန် စိတ်ကူးယဉ်ကြည့်စေခြင်း။
- ဆရာများက ကျောင်းသားများကို ၎င်းတို့၏ လည်ပင်း၊ ပုခုံးနှင့် လက်မောင်းများကို ဖြေလျှော့ထားစေခြင်း။

(ဂ) ၃ ဂဏန်းနှင့် ၇ ဂဏန်းကို ရေတွက်ခြင်း

- ဆရာများနှင့် ကျောင်းသားများသည် စက်ဝိုင်းပုံစံ ထိုင်/ထကြမည်။ ကျောင်းသားများသည် နံပါတ်ကို ရေတွက်ကြပြီး နံပါတ် (၃၊၇၊၁၃၊၁၇၊၂၃၊၂၇၊၃၀၊...) စသည့်နံပါတ်သို့ ရောက် ရှိပါက ရေတွက်ခြင်း/နံပါတ်ကို ရွတ်ဆိုခြင်းမပြုပဲ လက်ခုတ်တီးရမည်။

(ဃ) စည်းချက်ညီညီ လက်ခုတ်တီးခြင်း

- ဆရာများက ကျောင်းသားတို့ကို တစ်ကြိမ်၊ နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ်၊ လေးကြိမ်၊ ငါးကြိမ်..... လက်ခုတ်တီးစေပြီး ၎င်းတို့ကို ဖော်ရွှင်စေသည်။

(င) တိရိစ္ဆာန်အမျိုးအစားပြောပြခြင်း

- ဆရာများက ကျောင်းသားများကို အတွဲလုပ်စေပြီး မေးခွန်းမေးပြီး အမြန်ဖြေစေခြင်း။
ဥပမာ - ခြေနှစ်ချောင်းသတ္တဝါ/ခြေလေးချောင်း သတ္တဝါ စသဖြင့် (ဖြေသူက ခြေနှစ်ချောင်း သတ္တဝါဆိုပါက ၎က်ဟုဖြေခြင်း)

၂.၁.၂ လုပ်ငန်းစဉ် ၂။ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ ပုံကိုရွေးချယ်ခြင်း။ (အချိန် ၄၅ မိနစ်)

ရည်ရွယ်ချက် - မိမိဘဝအခြေအနေ၊ အခန်းတွင်းရှိသူငယ်ချင်းများ၏ ဘဝအခြေအနေ၊ မိမိ မိဘနှင့် သူငယ်ချင်း မိဘများ၏ ဘဝအခြေအနေကိုလည်း လေ့လာသိရှိနိုင်ရန်။

လုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့်များမှာ-

- ကျောင်းသားများကို ၎င်းတို့ကြိုက်နှစ်သက်ရာပုံကို ရွေးချယ်စေရမည်။ (၁ ပုံမှ ၃ ပုံ) ရွေးချယ်သော ပုံတူသောသူများကို ဆရာများက အဖွဲ့ဖွဲ့ပေးရမည်။
- ဆရာများက ကျောင်းသားများကို အုပ်စုလိုက်ဆွေးနွေးစေရမည်။
- ဆရာများက ကျောင်းသားများကို အောက်ပါအချက်အလက်နှင့်ပတ်သတ်သော မေးခွန်းများ မေးမြန်းရမည်။
  - ✓ ကျောင်းသားများက ဘယ်ပုံကို မြင်ဖူးလဲ၊ ရင်းနှီးလဲ။ ဒီလိုနေရာမျိုးမှာ ဘယ်သူတွေက အလုပ်လုပ်နေလဲ။
  - ✓ ကျောင်းသားများက အလုပ်သမားတွေ ဘယ်နိုင်ငံကဆိုတာကို သိပါသလား။ ဘယ်သူတွေက လေ့တွေမှာ အလုပ်လုပ်နေလဲ။ ပုဂ္ဂိုလ်စုမှာလုပ်နေတာလဲ။ အိမ်တွေမှာလုပ်နေတာလား။ အဆောက်အဦးဆောက်တဲ့ နေရာတွေမှာလုပ်နေတာလား။

** အကယ်၍ မပြောပြတတ်သော ကျောင်းသားများရှိပါက လက်ညှိုးထိုးပြစေခြင်း၊ ရုပ်ပုံများကို စာရွက်များပေါ်တွင် ကပ်စေပြီး ဥပမာအားဖြင့်- ပြီးနေသောပုံ၊ မွဲနေသောပုံ၊ ငိုနေသောပုံ၊ ရယ်နေသောပုံ စသဖြင့်။

လိုအပ်သော သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ

- ရေလုပ်သား၊ ပုဂ္ဂိုလ်စုနေသောအလုပ်သမား၊ လယ်သမား၊ အိမ်ဖော်ပုံ၊ စသည်ပုံအမျိုးမျိုး တို့ကို အရောင်စုံပုံများ။ လုပ်ငန်းအမျိုးမျိုး ဥပမာ - လှေ၊ ပင်လယ်၊ စက်ရုံ နှင့်အခြားအလုပ်နေရာများ။
- ပြီးမွဲငိုရယ်နေသော လူပုံအမျိုးမျိုး။

၂.၁.၃။ လုပ်ဆောင်ချက် ၃။ ၁၀ရည်မှန်းချက်မေးခြင်း။ (၃၀ မိနစ်)

ရည်ရွယ်ချက်။ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ၏ သဘောသဘာဝကို နားလည်ရန်နှင့် လေ့လာသိရှိရန်၊ မိမိလုပ်သည့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းကို သိရှိနားလည်စေရန်။ ၎င်းတို့အသီးသီး၏ အတွင်းစိတ်နှင့် လိုအပ်ချက်များကို သိရှိရန်။

လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်အဆင့်

- အသင့်ရေးထားသော လူပုံဝေငှခြင်း။
- အနာဂတ်တွင် မိမိတို့ဖြစ်လိုသော အသက်မွေးမှု/ လုပ်ငန်းစသည်တို့ကို ရေးဆွဲစေခြင်း။ (ဥပမာ - စစ်ဝတ်စုံ၊ ဆရာမဝတ်စုံစသည်)
- ကျောင်းသားကျောင်းသူများရေးဆွဲထားသော ပုံကို ဆရာ၊ဆရာမများက ကူညီရှင်းပြပေးခြင်း။
- နောက်သင်ခန်းစာတွင် အသုံးပြုရန်အတွက် ဆရာများက ကျောင်းသားများရေးဆွဲထားထားသည့်ပုံများကို သိမ်းဆည်းထားခြင်း။

လိုအပ်သော သင်ထောက်ကူပစ္စည်း

- အသင့်ပြင်ထားသော လူပုံစာရွက်။
- ခဲတံနှင့် ခဲဖျက်
- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းအမျိုးမျိုးကိုပြသော ပုံများ၊ (အိမ်တွင်းအလုပ်များ၊ ငါးဖမ်းခြင်း၊ ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း၊ ပုဇွန်စက်ရုံတွင် အလုပ်လုပ်ခြင်း စသည်တို့နှင့်သတ်ဆိုင်သော ပုံများ။ ကျောင်းသားများကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းအသီးသီးကို နားလည်စေရန် ရည်ရွယ်သည်။ (ဆရာမပုံ၊ စစ်သားပုံ....စသည်)

၂.၁.၄။ လုပ်ဆောင်ချက် ၄။ သင်ခန်းစာများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

ရည်ရွယ်ချက် - ကလေးများကို အတွေးအခေါ် မျှော်မြင်မှု ကောင်းစေရန်နှင့် ကလေးများ ပျော်ရွှင်မှု ရှိစေရန်။

လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်။

- သင်ခန်းစာ ၂.၁ ကို ဆရာများက ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး ကျောင်းသားကျောင်းသူများကို ကြိုက်နှစ်သက်သော သင်ခန်းစာနှင့် မကြိုက်သော သင်ခန်းစာတို့ကို ပုံဆွဲပြစေခြင်း။
- သင်ခန်းစာ ၂.၁ တွင်ရရှိခဲ့သော သင်ခန်းစာ၊ ဗဟုသုတစသည်တို့ကို ကျောင်းသား များကို ပုံဆွဲခိုင်းခြင်း။
- ကျောင်းသားကျောင်းသူများကို လွတ်လပ်စွာဖြင့် စိတ်ကြိုက်အတိုင်း တင်ပြစေခြင်း။
- ကျောင်းသားကျောင်းသူများ ရေးဆွဲသော ပုံများကို သိမ်းဆည်းခြင်း.

လိုအပ်သော သင်ထောက်ကူပစ္စည်း။

- ပုံဆွဲစာအုပ်
- ခဲတံနှင့် ခဲဖျက်
- ရောင်စုံခဲတံ

၂.၂ သင်ခန်းစာ (၂)။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား ရင်သွေးငယ်များအား ၎င်းတို့၏ ဘဝအခြေအနေကို မည်မျှ သိရှိနားလည်သည်ကို ဆန်းစစ်ခြင်း။ (၈၀ မိနစ်)

ကျောင်းသားကျောင်းသူများအား ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အကောင်း၊ အဆိုး အခြေအနေများကို နှီးနှောဖလှယ်စေခြင်း၊ မိမိ၏ ဘဝအခြေအနေ၊ လူကြီးမိဘများ၏ အခြေအနေ၊ ကလေးအလုပ်သမားများ၏ ဘဝအခြေအနေကို လေ့လာသိရှိစေခြင်းနှင့် ပျော်ရွှင်စွာ ဂိမ်းကစားရင်း သင်ခန်းစာကို ပြန်လည် သုံး သပ် နိုင်စေရန်။

သင်ခန်းစာမစခင် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ မိမိရိုးရာဝတ်စုံဝတ်၍ ၎င်းတို့၏ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်း၊ အထိမ်းအမှတ်ပစ္စည်း တစ်ခုခု ပြသကြရန် နှီးဆော်ခြင်း။ (မိမိသဘောတူညီမှုနှင့်သာဖြစ်ရန်)

၂.၂.၁။ လုပ်ငန်းစဉ် (၁)။ စိတ်ဖိစီးမှုလျော့ကျစေရန် အမျိုးအမည်ဖော်ပြရသည့် ဂိမ်းကစားခြင်း။ (၁၀ မိနစ်)

ရည်ရွယ်ချက် ။ ဤဂိမ်းကစားနည်းသည် “အနာဂတ်ခေါင်းဆောင်များနှင့် စိတ်ပညာဌာန” စာလာရာ၊ မဟီဒွန်းတက္ကသိုလ်မှ သုတေသနပြုပြီး ကောင်းမွန်ပျော်ရွှင်သည့် ကစားနည်းဖြစ်သောကြောင့် ထည့်သွင်း ထားခြင်းဖြစ်သည်။

လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်

- ဆရာများက ကျောင်းသားများကို ဂိမ်းကစားရန်အတွဲသတ်မှတ်ပေးခြင်း။
- ဆရာများက ကျောင်းသားများကို ကစားပွဲတစ်ခုစီ (၃၀ မိနစ်)အတွက် အတွဲလိုက် နာမည်ပေးစေပြီး (ဥပမာ - သစ်သီး၊ တိရိစ္ဆာန်အမည်၊ ပန်း စသဖြင့်)
- အဖြေကို လျင်မြန်စွာဖြေနိုင်သူများ ရှုံးသောသူဘက်မှ လက်နှိပ်၊ ပုခုံးနှိပ်ခြင်း၊ ဂုံးပိုးခြင်း စသည်.....
- အတွဲပြောင်းပြီး ဆက်လက်ကစားရန် အတွဲသတ်မှတ်ပေးခြင်း

သင်ထောက်ကူပစ္စည်းမရှိပါ။

၂.၂.၂။ လုပ်ငန်းစဉ် (၂)။ မိမိကိုယ်ကို မိတ်ဆက်ခြင်း။ (အချိန် ၂၀မိနစ်)

ရည်ရွယ်ချက်။ မိမိမျိုးနွယ်၏ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုလေ့ထုံးတမ်း အစဉ်အလာကို ပြသခွင့်ရရှိစေရန်နှင့် ကျောင်းသားများကိုယ်တိုင် ပါဝင်ပြီး မိမိမျိုးနွယ်ကို ချစ်မြတ်နိုး လေးစားတန်ဖိုးထားတတ်စေရန်။

လုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့်

- ဦးစွာပထမ ဆရာများက ကျောင်းသားများအချင်းချင်း ဘာသာစကားနှင့် ရိုးရာယဉ် ကျေး မူများအပေါ်တွင် အပြန်အလှန်လေးစားမှုရှိစေရန် သဘောတူညီချက် ယူရမည်။
- ဆရာများက ကျောင်းသားများကို မတူညီသောအဖွဲ့အသီးသီးတွင် ရောနှောပါဝင်စေရန် စီစဉ်ရမည်။ ဆရာများက ကျောင်းသားများကို အုပ်စုအသီးသီးတွင် အပြန်အလှန် ဆက် သွယ်စေပြီး -
  - ✓ မိမိဘာသာစကားဖြင့် နှုတ်ဆက်စေခြင်း။
  - ✓ မိမိဘာသာစကားဖြင့် ဂဏန်းများကို ရေတွက်စေခြင်း

✓ မိမိဘာသာစကားဖြင့် တိရိစ္ဆာန်အမည်များကို ပြောစေခြင်း။

သင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းမရှိပါ။

၂.၂.၃။ လုပ်ငန်းစဉ် (၃)။ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ ဘဝအခြေအနေကို လေ့လာခြင်း။

(အချိန် ၂၀ မိနစ်)

ရည်ရွယ်ချက်။ ကျောင်းသား/သူ များအား မိမိတို့နေထိုင်သော ရပ်ကွက်ကျေးရွာ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ မိမိမြင် တွေ့ရသော အတွေ့အကြုံများကို အပြန်အလှန် အချင်းချင်းနှီးနှောဖလှယ်တတ်စေခြင်း(အထူးသဖြင့် စမ္မတ် ဆာခွန်းခရိုင်) ဖြင့် မိဘများ၏အခက်အခဲများ၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲမှုကြီးစားအားထုတ် သည်းခံနေရမှုများကို ကိုယ်ချင်းစာနားလည်၍ ကျေးဇူးသိတတ်စေရန်။

ထို့အပြင် မိမိနေထိုင်သော ရပ်ကွက်များ၊ ကျေးရွာပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အလုပ်သမားများ၏ အခက်အခဲနှင့် အန္တရာယ်များကို ဆွေးနွေးနှီးနှောဖလှယ်ခြင်းဖြင့် ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်ပြီး အခက်အခဲပြဿနာများကို ဖြေရှင်းနိုင်မည် နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေနိုင်စေရန်။

လုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့်

- ဆရာများက ကန့်သတ်နယ်နိမိတ်မျဉ်းကြောင်း ရေးဆွဲပေးရန်။
- ဆရာများက မျဉ်းကြောင်းဆွဲရသည့်အကြောင်းကို ရှင်းပြပေးပြီး ၎င်းတို့မေးသော မေးခွန်းကို လျင်မြန်စွာ ဖြေဆိုနိုင်သူက မျဉ်းတစ်ဘက်သို့ ကူးပြီးသားဖြစ်မည်ဆိုသည်ကို ထပ်မံ ရှင်းပြပေးခြင်း။
- ဆရာများက လွယ်ကူသော မေးခွန်းဖြင့်စတင်ပေးရန်။
ဥပမာ - ဒီမနက် အိပ်ယာထနောက်ကျတဲ့သူ မျဉ်းကိုကျော်လိုက်ပါ။
- ဆရာများက အနည်းငယ်ရှိပုံသော မေးခွန်းကိုမေးမည်။
  - ✓ ဘယ်သူက ထိုင်းမှာမွေးတာလဲ
  - ✓ ဘယ်သူက မြန်မာနိုင်ငံမှာမွေးတာလဲ
  - ✓ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားသားသမီးဖြစ်ရတာ သိမ်ငယ်သည်ဟုထင်သောသူ
  - ✓ ကျောင်းမလာချင်သောသူ
  - ✓ ကျောင်းပျော်သောသူ
  - ✓ ထိုင်းလူမျိုးသူငယ်ချင်းရှိတဲ့လား။ ဘာကြောင့်လဲ။
  - ✓ ထိုင်းလူမျိုးသူငယ်ချင်းမရှိဘူးလား။ ဘာကြောင့်လဲ။
  - ✓ မြန်မာလူမျိုးသူငယ်ချင်းရှိလား။ ဘာကြောင့်လဲ။
  - ✓ မွန်လူမျိုးသူငယ်ချင်းရှိလား။

(အခြားမေးခွန်းများ)

သင်ထောက်ကူပစ္စည်းမရှိပါ။

၂.၂.၄။ လုပ်ငန်းစဉ် (၄) စုပေါင်းဆွေးနွေးခြင်း။ (အချိန် ၃၀ မိနစ်)

ရည်ရွယ်ချက် ။ မိမိတို့အနေဖြင့် အခြားနိုင်ငံမှဧည့်သည်ဖြစ်သည့်အတွက် မည်သို့မည်ပုံ နေထိုင်သွားလာ သင့်သည်ကို လေ့လာသိရှိရန်နှင့် လူကုန်ကူးမှုကို ကာကွယ်တားဆီးနိုင်ရန်။

လုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့်

- ဆရာများအနေဖြင့် ကျောင်းသားများ၏ အမြင်ကို ရေးသားနိုင်ရန်အတွက် flip chart အဆင့်သင့်ထားထားရန်။ ကျောင်းသားများ၏ အမြင်ကိုရရှိရန်နှင့် သေချာစေရန်အတွက် အချက်အလက်အ ပေါ်ကို အခြေခံပြီး ဆရာများက flip chart ပေါ်တွင် ရေးသားနိုင်သည်။
- ဆရာများက ကျောင်းသားကို မိမိတို့အိမ်နီးချင်းအကြောင်းမေးရန်။ ၎င်း၏ အလုပ်အကိုင်၊ အသက်မွေးမှုစသည်။
  - ✓ ငါးဖမ်းစက်လှေတွင်
  - ✓ အဆောက်အဦးတည်ဆောက်ရာတွင်
  - ✓ ပုစွန်စက်ရုံတွင်
  - ✓ အိမ်ဖော်လုပ်ခြင်း
- ဆရာများက ငါးဖမ်းစက်လှေနှင့် ပတ်သတ်ပြီး ကျောင်းသားများ၏ အမြင်ကို မေးရန်
  - ✓ ငါးဖမ်းစက်လှေတွင် အလုပ်လုပ်ခြင်းက အန္တရာယ်အများဆုံးအလုပ်လို့ ထင်ပါသလား။ ဘယ်လိုပင်ပန်းတာလဲ။ အန္တရာယ်များတာလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။
  - ✓ ငါးဖမ်းစက်လှေတွင် အလုပ်လုပ်ခြင်းက အရမ်းခက်ခဲတဲ့အလုပ်လို့ထင်လား။ ဘယ်လိုခက်ခဲတာလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။
  - ✓ အလွန်ညစ်ပတ်တဲ့အလုပ်လို့ထင်လား။ ဘယ်လိုညစ်ပတ်တာလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။
  - ✓ ကျောင်းသားတွေက ဒီအလုပ်ကိုစိတ်ဝင်စားလား။ ဘာကြောင့်လဲ။
- ဆရာများက ပန်းရံလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သတ်ပြီး
  - ✓ ပန်းရံလုပ်သားတွေကို ဘယ်လိုမြင်လဲ။ (လှေလုပ်သားကဲ့သို့မေးရန်)
  - ✓ ပုစွန်ရွဲလုပ်ငန်း (လှေလုပ်သားကဲ့သို့မေးရန်)
  - ✓ အိမ်ဖော်လုပ်ငန်း (လှေလုပ်သားကဲ့သို့မေးရန်)

သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ - စက္ကူ၊ သင်ပုန်း၊ ရောင်စုံ

၂.၂.၅။ လုပ်ငန်းစဉ် (၅) သင်ခန်းစာကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း (အချိန် ၁၀မိနစ်)

ရည်ရွယ်ချက် ။ သင်ခန်းစာ ၂.၂ အပေါ်မိမိတို့၏ အမြင်များကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် တင်ပြစေခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ်ပျော်ရွှင်မှုရှိစေရန်။

လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်

- (က) ဆရာက သင်ခန်းစာ ၂.၂ ကိုပြန်လည်ခြုံငုံရင်းပြပြီး ကျောင်းသားကျောင်းသူများအား ၎င်းတို့ အနှစ်သက်ဆုံးအရာ၊ မနှစ်သက်သည့် အရာများကို ပြောပြစေခြင်း။
- (ခ) ဆရာများက ကျောင်းသားများကို စာရွက်များထုတ်ပေးပြီး သင်ခန်းစာ ၂.၂ နှင့် ပတ်သတ်သည့် ၎င်းတို့၏ အမြင်များ၊ ခံစားချက်များကို ဖော်ပြစေခြင်း။
- (ဂ) ဆရာက ဦးဆောင်ပြီး ဘယ်ဟာကိုကြိုက်လဲ၊ ဘယ်ဟာကို မကြိုက်တာလဲ စသဖြင့် ဆွေးနွေးစေခြင်း။
- (ဃ) ဆရာများက ပုံများ၊ စာရွက်များကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်ရန်အတွက် ပြန်လည် သိမ်းဆည်းခြင်း။

သင်ထောက်ကူပစ္စည်း - ပုံဆွဲစာရွက်၊ ခဲတံ၊ ရောင်စုံခဲတံ၊ ဖဲဖျက်။

၂.၃ သင်ခန်းစာ ၃။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် သက်ဆိုင်သော အကြောင်းအရာ အဓိပ္ပာယ်ကိုလေ့လာခြင်း

(အချိန် ၇၅ မိနစ်)

ဤသင်ခန်းစာသည် ကျောင်းသားများကို လူကုန်ကူးခြင်းနှင့်ပတ်သတ်သော အကြောင်းအရာများကို သေချာစွာ နားလည်စေရန်နှင့် လူတစ်ယောက်ကို လူကုန်ကူးခြင်းနှင့် ပတ်သတ်သည့် အခြေခံ အသိပညာများကို မြှင့်တင်တည်ဆောက်ပေးရန်ဖြစ်သည်။ ဖြစ်ရပ်မှန်များကို အသုံးပြုလျက် ကျောင်းသားများကို ပိုမိုနားလည်စေမည်ဖြစ်သည်။

၂.၃.၁။ လုပ်ငန်းစဉ် (၁) ရုပ်ပုံများကို ပြုပြီး ခံစားမှုကို လေ့လာခြင်း။ (အချိန် ၁၅ မိနစ်)

ရည်ရွယ်ချက်။ လူကုန်ကူးမှုဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်သဘောပေါက်ရန်နှင့် လူကုန်ကူးမှုတွင် ပါဝင်ပတ်သတ်မှု မရှိစေရန်။

လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်

- ပုံဆွဲစက္ကူဝေငှခြင်း။
- စည်းကမ်းသတ်မှတ်ခြင်းတွင် ဆရာများက ပစ္စည်းကိုဝေငှရမည်။ ပစ္စည်းကိုကိုင်ထားသော ကျောင်းသားသည် ဆရာမှာထားသည့်အတိုင်းလိုက်နာရမည်ဖြစ်ပြီး မှားမှားမှန်မှန် ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်းမပြုရ။ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်ကို အသိပေးရမည်။
ဥပမာ - ခြေနှစ်ချောင်းနှင့် ခွေးပုံဆွဲပါ။ ဆရာကလည်း ခပ်တည်တည်နေရမည်။ မရှိရ၊ မပြီးရ၊ ပြန်မေးလာသောရှိပါကလည်း အတည်နှင့် လိုက်နာရန်ပြောရမည်။

သင်ထောက်ကူပစ္စည်း - စက္ကူ၊ ရောင်စုံခဲတံ၊ ခဲတံ၊ ခဲဖျက်။

၂.၃.၂။ လုပ်ငန်းစဉ် (၂) ခံစားမှုအတိုင်းပုံဆွဲပြခြင်း။ (အချိန် ၁၅ မိနစ်)

ရည်ရွယ်ချက်။ ဤလုပ်ငန်းသည် လုပ်ငန်းစဉ် (၁) အပေါ်ခံစားရသလို ဖော်ထုတ်ပြောပြနိုင်ရန်၊ ဆရာ၏ မှန်ကန်မှုမရှိသောအကြောင်းအရာနှင့် အတင်းအဓမ္မ အမိန့်ပေးခိုင်းစေမှုကြောင့် ခံစားရသော ခံစားချက်၊ အခြေအနေကို ကိုယ်တိုင်ခံစားသိရှိပြီး လူကုန်ကူးခံရသော သူများမှာလည်း မိမိတို့ယခုခံစားရသကဲ့သို့ အတင်းအဓမ္မပြုကျင့်ခိုင်းစေမှုကြောင့် မည်သို့ ခံစားရမည်ကို ကိုယ်ချင်းစာနှိုင်းယှဉ်မှုပြုနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။

လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်

- ကျောင်းသားကျောင်းသူများကို ပုံဆွဲစေပြီးနောက် ဆရာ၏ အတင်းအဓမ္မစေခိုင်းမှုအတွက် မည်သို့ ခံစားရသည်ကို ရင်ဖွင့်ပြောဆိုစေမည်။
- ဆရာက အကြောင်းစုံကို ပြန်ရှင်းပြပြီး အတင်းအဓမ္မပြုကျင့်ခံရသူမှာ မည်သို့ခံစားရသည်ကို သိရှိရန်၊ သင်ခန်းစာရယူရန်အတွက် လုပ်ဇာတ်ခင်းရကြောင်းရှင်းပြမည်။
- ကျောင်းသား ကျောင်းသူများကိုလည်း မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကမှ အတင်းအဓမ္မပြုကျင့်၊ စေခိုင်း၍ မရကြောင်း၊ မိမိပြုကျင့်ခံစားရပါကလည်း လူကြီးမိဘများကို အသိပေးအကြောင်းကြားရ မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သို့မှသာ လူကုန်ကူးခြင်းမှ ကာကွယ်တားဆီးနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြမည်။
- ဆရာများက ကျောင်းသားများကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ကလည်း တဖက်သားကိုဤသို့ မပြုကျင့်သင့် ကြောင်း၊ အလုပ်သမားသို့မဟုတ် လိင်မှုဆိုင်ရာခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း စသည်တို့အတွက် တွန်းအားပေး ခြင်း၊ သို့မဟုတ် မှားယွင်းစွာပြုမူဆက်ဆံခြင်း မပြုလုပ်ကြရန် ရှင်းပြမည်။

- မျက်နှာပုံရေးဆွဲထားသော (ပါးစပ်မပါသည့်) စာရွက်များကို ကျောင်းသား/သူများကို ဝေငှပါ။ ဆရာများက အတင်းအဓမ္မပြုကျင့်ခံစားရမှုကြောင့် မိမိခံစားရသည့် ခံစားမှုကို ပါးစပ်နေရာတွင် ပုံဆွဲ၍ ထည့်ခိုင်းပါ။
- ဆရာက ကျောင်းသား/သူများကို “သား/သမီး.....” ဘယ်လိုခံစားရသည်ကို ရေးသားခိုင်းပါ။ (ဥပမာ - ဝမ်းနည်း၊ စိတ်ညစ်၊ ကြောက်လန့်၊ စိတ်တို စသဖြင့်)

သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ ။

- မျက်နှာပုံသက်သက် (ပါးစပ်မပါပဲ) ဆွဲထားသောပုံ၊
- ရောင်စုံခဲတံ၊ ခဲဖျက်၊ ခဲတံ၊

၂.၃.၃။ လုပ်ငန်းစဉ် (၃) လူကုန်ကူးမှုပြုသော လူ၊ အသင်းအဖွဲ့များအကြောင်းကို လေ့လာရန်။
(အချိန် ၂၅ မိနစ်)

ရည်ရွယ်ချက်။

- လူကုန်ကူးမှုလုပ်ငန်း လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်ပုံစံအခြေအနေကို သိရှိစေရန်။
  - လူကုန်ကူးမှုကို ကျူးလွန်သူများ
    - ဖျားယောင်းသွေးဆောင်ခြင်း၊ အတင်းအဓမ္မခြောက်လှန့်ကြိမ်းမောင်းခြင်း၊ မလုပ်နိုင်သောလုပ်ငန်းနှင့် ပြည့်တန်ဆာလုပ်ခိုင်းခြင်း စသည်.....
    - အကျိုးဆောင် (သို့)ပွဲစားလုပ်၍ မိမိအကျိုးကိုသာကြည့်ပြီး သူတစ်ပါးမည်သို့ပင်ဖြစ်နေပါစေ လုပ်ငန်းရှာပေးသောသူ။
    - တရားမဝင်သော လုပ်ငန်းရှာပေးခြင်းနှင့် ပြည့်တန်ဆာလုပ်ငန်းကို အတင်းလုပ် ခိုင်းခြင်း။
    - ကူညီပေးခြင်း၊ တိုက်တွန်းခြင်း၊ လမ်းညွှန်ပေးခြင်း၊ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း စသည်.....
  - လူကုန်ကူးခြင်းခံရသူများ
    - ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ကလေး၊ လူကြီး မည်သူမဆိုဖြစ်နိုင်သည်။
    - လူကုန်ကူးခံရသူများခေါင်းပုံဖြတ်ခံနေရခြင်းမှာ တရားဥပဒေလစ်ဟာမှုကြောင့် အခွင့်အရေးဆုံးရှုံး သို့မဟုတ် စာရွက်စာတမ်းမပြည့်စုံသော နိုင်ငံရပ်ခြားမှသူများ၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများတွင် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားကလေးငယ်များပါပါဝင်သည်။

• **ဤလုပ်ဆောင်ချက်က ရှင်းပြလိုသည်မှာ -**

- **လုပ်ငန်းစဉ်သည် လူကုန်ကူးမှုဖြစ်ပေါ်စေရန် အဓိကအကြောင်းအရင်းပုံစံ (၃) ဂျိုး ရှိကြောင်းသိသာစေရန်**
  - လုပ်ဆောင်ချက်များ - အလုပ်ခန့်ထားခြင်း၊ သွားလာရေး စသဖြင့် လူတစ်ယောက်ရရှိရန် ကိစ္စများကို ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။
  - နည်းလမ်း - ငွေကြေးဖြင့် မက်လုံးပေးပြီး လိမ်လည်လှည့်ဖျားခြင်း၊ အမိန့်ပေး၍ အတင်းအဓမ္မစေခိုင်းခြင်း၊ သက်ဆိုင်သော အုပ်ထိန်းသူများနှင့် ပူးပေါင်းပြီး အကျိုးတူမျှဝေခံစားခြင်း၊ ပြန်ပေးဆွဲခြင်း။
  - ဥပဒေနှင့်မညီညွတ်သော ပြည်တန်ဆာလုပ်ငန်း လုပ်ခိုင်းပြီး ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း၊ ညစ်ညမ်းသော Video များရိုက်ကူး ခြင်း၊ ငွေတောင်ရမ်းခိုင်းခြင်း၊ ကိုယ်လက်အင်္ဂါ ဖြတ်တောက်ပြီး တောင်ရမ်း ခိုင်းခြင်း၊ သဘောမတူပုံ အလုပ်လုပ်ခိုင်းခြင်း စသဖြင့်.....

သင်ကြားမှု အဆင့်ဆင့်

ဆရာကခြုံငုံပြီး လူကုန်ကူးသူများ၏ သတင်းအချက်အလက်များ၊ လုပ်လေ့လုပ်ထရှိသော အခြေအနေ အကြောင်းအရာများကို ပိုမိုနားလည်စေရန်အတွက် ရုပ်ပုံ၊ဇာတ်လမ်း၊ ဥပမာများပေးရာတွင်

- ထိုင်းနိုင်ငံမြေပုံပြပြီး လူကုန်ကူးမှုပြဿနာရှိသော စမွတ်ဆာခွန်းခရိုင်၊ ရနောင်းခရိုင်၊ တာခရိုင် မဟာချိုင်းမြို့နယ်၊ မဲဆောက်မြို့နယ်မြေပုံများပြခြင်း။
- ငါးဖမ်းစက်လှေပြ၍ ရေလုပ်သားများ၏ ဘဝအကြောင်း၊ ရောင်းစားခံရသည့်အကြောင်းအရာများ၊ လုပ်အားခမရသောသူများ စသဖြင့် ပြုကျင့်ခံရမှုများကို ရှင်းပြခြင်း။
- ကျောင်းသားများကို သိစေချင်သော လူကုန်ကူးမှုနှင့်သက်ဆိုင်သော အချက်အလက်များကို ရေးသားထားသော စာရွက်များကို ဝေငှပေးခြင်း။
- ဆရာက ကျောင်းသားကျောင်းသူတစ်ဦးစီတိုင်းကို အကြောင်းအရာတစ်ခု ဖတ်ပြစေကာ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းပြစေခြင်း။

သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ

- **မိတ္တူစာရွက်များ**
- **ရုပ်ပုံကားချပ်များ**

၂.၃.၄။ လုပ်ဆောင်ချက် (၄)။ ဂိမ်းကစားခြင်း (ကိုယ်ကာယလှုပ်ရှားမှု) (အချိန် ၂၀ မိနစ်)

ရည်ရွယ်ချက်

သင်ခန်းစာ ၂၊၃ နှစ်ခုစလုံးအတွက် စိတ်တင်းကြပ်မှုများပြေလျော့စေရန်နှင့် သက်တောင့်သက်သာ ဖြစ်စေရန် အတွက်ရည်ရွယ်သည်။ မြွေလိမ်မြွေကောက် ပြေးခြင်း၊ “ကတ်ကြေး၊ ကျောက်တုံး၊ စာရွက်” ကစားနည်းများ စသဖြင့်။ (ဆုပေးရမည်)

လုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့်

- ဆရာက ဂိမ်းကစားရန်အတွက် လူစုခွဲပေးခြင်း။ “ကတ်ကြေး၊ ကျောက်တုံး၊ စာရွက်” နေရာချ ပေးခြင်း။ နောက်ဆုံးအနိုင်ရသူရသည်အထိ အနိုင်ရသူအချင်းချင်းဆက်ပြိုင်ကြရန်။ (သီချင်းများကို နေး/မှန် ဖွင့်ပေးခြင်း)
- ထို့အပြင် ဆရာများက မြွေလိမ်မြွေကောက် ပြေးခြင်းကစားနည်းကိုကစားရန်အတွက် ကျောင်းသား များကို အားပေးရမည်။ ဤကစားနည်းသည် ကျောင်းသား/သူများ၏ စိတ်ဖိစီးမှုများကို သက်သာ စေသောနည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ (ဂိမ်းနှစ်ခုစလုံးကို စိတ်ဝင်စားစေရန်အတွက် ဆုပေးသည့်စနစ်ကို သုံးရမည်။)

သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ

- CD စက်နှင့် သီချင်း အနေးအမြန်ဖွင့်

မှတ်ချက်။ ဤသင်ခန်းစာအတွက် ဆရာများက ကျောင်းသားကျောင်းသူများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း မပြုလုပ်စေလိုပါ။ ကျောင်းသား/သူများ စိတ်မသက်သာ မဖြစ်စေလိုပါ။

၂.၄။ သင်ခန်းစာ(၄) - လူကုန်ကူးမှုနှင့်

ပတ်သတ်သောပညာပေးဇာတ်လမ်းပုံပြင်ပြောပြခြင်း။

(အချိန် ၄၅ မိနစ်)

ရည်ရွယ်ချက် - လူကုန်ကူးမှုနှင့်ပတ်သတ်သော ပုံပြင်များ၊ ပညာပေးဇာတ်လမ်းများကို ပြောပြရာတွင် ကျောင်းသားများအတွက် ဝန်ထုတ်ဝန်ပိုးမဖြစ်စေရန် အချို့နေရာများတွင် လိုအပ်သလို ပုံများကို သုံးရသည်။ ကျောင်းသားများကို လူကုန်ကူးမှုနှင့်ပတ်သတ်သော အသိပညာများတိုးတက်စေရန်အတွက် ပုံပြင်သုံးပုဒ်ပါဝင်သည် -

(၁) နီနီ၏ စွန့်စားခန်း။

(၂) ကန်၏ ခရီးစဉ်။

(၃) လီယန်၏ ကျောင်းနှင့် အလုပ်အကြားရွေးချယ်မှု။

ကျောင်းသားများမည်မျှနားလည်သည်ကို စမ်းသပ်ရပ်အတွက်လည်း လေ့ကျင့်ခန်းများပါဝင်သည်။

သင်ကြားမှု အဆင့်ဆင့်

- ဆရာက ကျောင်းသားအရေအတွက်အပေါ်တွင်မူတည်ပြီး အဖွဲ့များခွဲပေးခြင်း။
- ဆရာက ဇာတ်လမ်းအရ ဇာတ်ကောင်များပြောရမည့်အတိုင်း ကျောင်းသား/သူများကို သင်ကြားပေးခြင်း။ (လေယူလေသိမ်း၊ ဟန်ပန် စသည်)
- ဆရာက ဇာတ်လမ်းသဘောအရ ပီပြင်စေရန်အတွက် ရည်ရွယ်ချက်၊ လုပ်ဆောင်ရမည့်နေရာ၊ တာဝန်တို့ကို သေချာစွာသင်ကြားပေးရမည်။ သို့မှသာ ကျောင်းသားများက လူကုန်ကူးခံရသူနှင့် ပြုလုပ်သူတို့သဘောကို သေချာနားလည်မည်ဖြစ်သည်။
ဆရာကကျောင်းသားများကို မိမိတို့ပါဝင်သရုပ်ဆောင်ရမည့် စရိုက်အသီးသီးကို သေချာလေ့လာ စေရမည်။
- ဇာတ်လမ်းအသီးသီးအတွက် သင်ခန်းစာမပေးခင်တွင် -
  - ဆရာက ဇာတ်လမ်းအသီးသီးတွင်ပါဝင်သော သင်ခန်းစာများကို ဆွေးနွေးချင်လာအောင် အစဖော်ပြောပေးရမည်။
  - ဆရာက ဇာတ်လမ်းထဲကအတိုင်းအပြင်တွင် မဖြစ်ရလေအောင် မည်သို့ပြောဆိုရမည်၊ နေထိုင်ရမည်ကို ကျောင်းသား/သူများ ဆွေးနွေးချင်လာအောင် ပြောရမည်။
  - ဇာတ်လမ်းအဆုံးတွင် ဆရာကကျောင်းသား/သူများကို ဇာတ်လမ်းကို အကျဉ်းချုပ်ပေးခြင်းနှင့် သင်ခန်းစာ၊ အကြံပေးခြင်းစသည်တို့ကို လုပ်ဆောင်ရမည်။

သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ -

- ပုံပြင်အကြောင်းကို စာလုံးကြီးကြီးနှင့်ရေးထားသော အရောင်စုံစာရွက်များ
- ပုံပြင်အကြောင်းမိတ္တူစာရွက်များ။

၂.၄.၁ ။ လုပ်ငန်းစဉ် (၁) နှင်းနှင်း၏ စွန့်စားမှုဇာတ်လမ်း (အချိန် ၁၀ မိနစ်)

နှင်းနှင်းသည် အသက်(၁၆)နှစ်ရှိပြီဖြစ်ပြီး ပဲခူးမြို့၊ ပဲခူးတိုင်း၊ မြန်မာပြည်တွင် နေထိုင်သည်။ မိဘများမှာ တောင်သူလယ်သမားများဖြစ်ကြပြီး ဆင်းရဲကြသည်။ ထို့ကြောင့်မိဘများကို တစ်ဖက်တလမ်းမှ ကူညီနိုင်ရန် နှင်းနှင်းစိတ်ကူးနေမိသည်။ ထို့ကြောင့် ညီအမိဝမ်းကွဲတော်သူ လှလှနှင့် တိုင်ပင်ကြည့်ရာ လှလှက သူ့သူငယ်ချင်း မဟာချိုင်းမြို့တွင် အလုပ်လုပ်ဖူးသော စူဇီနှင့်မိတ်ဆက်ပေးသည်။

လှလှ ။ မင်္ဂလာပါ စူဇီ။ ဒါကငါ့ အမ နှင်းနှင်းတဲ့။

စူဇီ ။ မင်္ဂလာပါ နှင်းနှင်း။ လှလှကပြောဖူးတယ်။ အလုပ်ရှာနေတာဆို။

နှင်းနှင်း ။ ဟုတ်တယ်။ မိဘကို ကူညီချင်လို့ပါ။

စူဇီ ။ ကောင်းတာပေါ့။ ငါနဲ့အတူလိုက်လုပ်လို့ရတာပဲ။

နှင်းနှင်း ။ ဒါပေမယ့် ငါမှာလမ်းစရိတ်မရှိဘူးဟာ။

စူဇီ ။ ဒါအတွက် မင်းပူစရာမလိုပါဘူး။ မင်းအလုပ်ရှင်က မင်းအတွက် ခရီးစရိတ်၊ နေစရာ၊ စားဖို့ အကုန်လုံး ကို ကြိုထုတ်ပေးတယ်။ မင်းလစာရတဲ့အခါမှာ မင်းပြန်ဆပ်လို့ရတယ်။

နှင်းနှင်း ။ ဟုတ်လား။ အလုပ်ရှင်က အရမ်းကောင်းတာပဲနော်။ ဒါနဲ့ ငါဘာအလုပ်မျိုးလုပ်ရမှာလဲဟင်။

စူဇီ ။ သမန်ကာလျံကာအလုပ်မျိုးပါပဲ။ မပင်ပန်းပါဘူး။ လစာကောင်းတယ်။

နှင်းနှင်း ။ အင်း၊ ဒါဆို ငါထိုင်းနိုင်င်မှာ အလုပ်လိုက်လုပ်မယ်ဟာ။

စူဇီ ။ ကောင်းပြီ။ ငါမနက်ဖြန်သွားမှာဆိုတော့ နင်ပြင်စရာရှိတာ ပြင်ထားတော့လေ နော်။

နောက်တစ်နေ့ မနက်ခင်းတွင် နှင်းနှင်းလည်းစူဇီနဲ့အတူ ထိုင်းနိုင်င်သို့လိုက်ပါသွားခဲ့သည်။ နှင်းနှင်းက (၁)ဘယ်ကိုသွားနေတယ်ဆိုတာ (၂)သူ့မအလုပ်ရှင်က ဘယ်သူဆိုတာ (၃) သူ့မဘယ်လိုရလို့ ဘယ်လိုပုံစံမျိုးနဲ့ ဘယ်လိုပြန်ဆပ်ရမယ်ဆိုတာ မသိပါဘူး။ ဒီလိုနဲ့ပဲ စမ္မတ်ဆာခွန်းမဟာချိုင်း၊ ထိုင်းနိုင်င်ကို ရောက်ရှိလာခဲ့ပါတော့တယ်။

စူဇီ ။ နှင်းနှင်း ဒါနဲ့အလုပ်လုပ်ရမယ့်နေရာပဲ။ ပုဇွန်ရွဲတဲ့စက်ရုံပါ။ သူဌေးနာမည်က ဦးခွန်လေ တဲ့ ငါမိတ်ဆက်ပေးမယ်။

နှင်းနှင်း ။ မင်္ဂလာပါ။ ကျွန်မက နှင်းနှင်းပါ။

ဦးခွန်လေ ။ မင်္ဂလာပါ။ မင်းဒီနေ့ အလုပ်စလုပ်လို့ပြီ။ ခရီးစရိတ်၊ နေထိုင် စားသောက်စရိတ်အားလုံး အတွက် ဘတ် ၂၅၀၀၀ မင်းငါ့ကို ပြန်ပေးရမယ်။ ငါမင်းလစာထဲက တဖြည်းဖြည်းဖြတ်မယ်။

စူဇီ ။ ငါ့ကိုလည်း ပွဲခပေးရမယ်နော်၊ ငါကနင့်ကို ခေါ်လာပေးတာ။ နင့်လစာထဲကပဲဖြတ်ခိုင်းလိုက်မယ်နော်။

နှင်းနှင်း ။ ဘယ်လို၊ ဝါလစာကို ဝါမိဘဆီကိုရော ပြန်ပို့ပေးနိုင်ပါ့ဦးမလား။

မှတ်သားရန်၊ စဉ်းစားရန်

- ဆရာက ဇာတ်လမ်းအတွက် ဘာဖြစ်တယ်၊ ဘယ်နေရာမှာနဲ့ ဘယ်သူဆိုတာကို သုံးသပ်ရန်။
- ကျောင်းသား/သူများအတွက် ဇာတ်လမ်းအပေါ်အမြင်ကို ဆွေးနွေးရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းကို ဆရာကဖန်တီးပေးရန်။

ရှင်းလင်းချက် ။

- နှင်းနှင်းက သူမအလုပ်ရှင် ဒါမှမဟုတ်တစ်ယောက်ယောက်က စရိတ်တွေကို ကြိုတင်ပေးမယ်ဆိုတာကို မမျှော်လင့်သင့်ဘူး။ သူတို့အကျိုးမရှိပဲနဲ့ အလကားဆိုတာမဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုတာ သိရမယ်။

ဒါကြောင့် - နှင်းနှင်းက အလုပ်ရှင်၊ ပွဲစားဆီက သတင်းအချက်အလက်တွေ အရင်ရယူသင့်တယ်။

- အလုပ်နေရာ
- ဘာအလုပ်လဲ
- နေရာထိုင်ခင်း
- အလုပ်ချိန်

အထက်ပါအချက်များ အတိအကျမရှိပါက နှင်းနှင်းက အလုပ်ကိုလက်မခံသင့်ဘူး။ ဒီလို တရားမဝင်သွားတဲ့ကိစ္စတွေက သိပ်အန္တရာယ်များလွန်းတယ်။

ဒါအပြင် နှင်းနှင်းက သတင်းအချက်အလက်တွေရခဲ့တယ်ဆိုရင်တောင် မြန်မာနိုင်ငံအလုပ်သမားရုံးတွင် အလုပ်ရှင်သည် ဥပဒေကို ချိုးဖောက်နေသူလား စသည်ကို သွားရောက်စုံစမ်းသင့်ပြီး အကယ်၍ ဟုတ်နေပါက လုံးဝ မသွားသင့်ပါ။

၂.၄.၂။ လုပ်ဆောင်ချက် (၂) "ကိန်း" ၏ဘဝ ခရီးသွားဇာတ်လမ်း။ (အချိန် ၁၀ မိနစ်)

ကိန်းသည် အသက် ၁၄ နှစ်ရှိပြီဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံမြဝတီမြို့တွင် မိသားစုများနှင့် အတူနေထိုင်သည်။ အဖေမှာ လက်လုပ်လက်စားသမားဖြစ်ပြီး အလုပ်မှာ အိမ်နှင့်အတော်ဝေးသည်။ ၎င်း၏ အမေမှာလည်း မူးယစ်ဆေးဝါးအမှုဖြင့် ထောင်ကျနေပါသည်။ ကိန်းသည် စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်ပြီး ဘဝကို အရုံးမပေးပဲ ထိုင်းနိုင်ငံသို့သွားရောက်အလုပ်လုပ်ရန် စဉ်းစားသည်။ သူ့အဖေ၊ ဒေါ်နန်းဆိုသူမှာ ထိုင်းနိုင်ငံ ငါးစက်ရုံတစ်ခုတွင် အလုပ်လုပ်နေသဖြင့် ကိန်းသည် အဖေထံသို့လိုက်သွားရန်စဉ်းစားသည်။ ထို့ကြောင့် ကိန်းသည် လူကြို၊ လူပိုလုပ်နေသော ပွဲစား ဦးစိုးသူနှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံခဲ့သည်။

ကိန်း ။ မင်္ဂလာပါ။ ဦးကပွဲစားလား။ ကျွန်မကို ကျွန်မအဖေရှိတဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံကို ပို့ပေးလို့ရမလား။

စိုးသူ ။ ရတာပေါ့။ မင်းမှာ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်နဲ့ တခြားအလုပ်လုပ်ခွင့်တွေရှိလား။

ကိန်း ။ ကျွန်မမှာ ဘာမှမရှိဘူး။

စိုးသူ ။ အင်း.. စိတ်မပူပါနဲ့။ ဘာအချက်အလက်မှမရှိလည်း ငါမင်းကို ထိုင်းနိုင်ငံကို ပို့ပေးလို့ရတယ်။

ကိုန်း ။ တကယ်လား။ ဒါဆို သိပ်ကောင်းတာပေါ့။

စိုးသူ ။ တကယ်ပေါ့။

နောက်နေ့တွင် ဦးစိုးသူက ချောင်းငယ်တစ်ခုကိုဖြတ်ကျော်ပြီး ကားစီးရမည့်နေရာသို့ခေါ်သွားသည်။ ကားသည် မိုးကာအုပ်ထားပြီး ကားပေါ်တွင် မြန်မာ ၈ ဦးပါလာသည်။ ကိန်းက အံ့သြပြီး ချက်ခြင်းကားပေါ်သို့မတက်ရဲပါ။

စိုးသူ ။ ကိန်း... ကားပေါ်တက်လေ။

ကိုန်း ။ ကားပေါ်မှာ တအားကျဉ်းနေတာ၊ အသက်ရှူလို့တောင်ရမှာမဟုတ်ဘူး။

စိုးသူ ။ သည်းခံပါဟာ။ ထိုင်းကိုရောက်တော့မှာပဲ (သိပ်မှမဝေးတာ)။

ကိုန်း ။ ကောင်းပါပြီ။

စိုးသူ ။ အသံမထွက်နဲ့နော်။ ရဲဖမ်းလိမ့်မယ်။

ကိုန်း ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။

စိုးသူ ။ နင့်မှာမှ တရားဝင်စာရွက်စာတမ်းတွေ မရှိတာ။

မှတ်သားရန်၊ စဉ်းစားရန်

- ဆရာက ဇာတ်လမ်းအတွက် ဘာဖြစ်တယ်၊ ဘယ်နေရာမှာနဲ့ ဘယ်သူဆိုတာကို သုံးသပ်ရန်။
- ကျောင်းသား/သူများအတွက် ဇာတ်လမ်းအပေါ် အမြင်ကိုဆွေးနွေးရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းကို ဆရာကဖန်တီးပေးရန်။

ရှင်းလင်းချက်

- သွားသောခရီးသည် တရားမဝင်ဖြစ်သည်။ အကြောင်းမှာ - လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး၏ တရားဝင်အသိ အမှတ်ပြုသော အထောက်အထားမပါသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ လူတစ်ယောက်ကို တစ်နိုင်ငံမှ တစ်နိုင်ငံသို့ တရားမဝင်ပို့ဆောင်ပေးခြင်းသည် ၎င်းပို့ဆောင်ခံရသူကို အလုပ်တစ်ခု ကို တရားမဝင်ပို့ပေးစေနိုင်ပြီး အန္တရာယ်တစ်စုံတစ်ရာဖြစ်စေနိုင်သည်။
- ထို့ကြောင့် ကိန်းအနေဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံသို့သွားရောက်လုပ်ကိုင်လိုပါက နိုင်ငံကူးလက်မှတ်၊ အလုပ်လုပ်ကိုင်ခွင့်စာရွက်နှင့် လုံခြုံစိတ်ချရသော ခရီးစီစဉ်သူရှိပါကလည်း မိုးကာကာပြီး ကားစီးခြင်းသည် အသက်အန္တရာယ်စိုးရိမ်ရသည်အထိဖြစ်စေနိုင်သည်။

၂.၄.၃ ။ လုပ်ငန်းစဉ် (၃) လင်း၏ ပညာရေးနှင့် အလုပ်တွင် ဦးစားပေးရွေးချယ်မှုဇာတ်လမ်း။

(အချိန် ၁၀ မိနစ်)

လင်းသည် အသက် (၁၂) နှစ်ဖြစ်ပြီး လွန်ခဲ့သော သုံးနှစ်ခန့်က မိဘများနှင့်အတူထိုင်းနိုင်ငံသို့ရောက်ရှိလာ သူဖြစ်သည်။ လင်း၏ မိဘများသည် စမ္မန်ဆာခွန်းခရိုင်တွင်ရှိသော စက်ရုံတစ်ရုံတွင် အလုပ်လုပ်သည်။ လင်းသည် ထိုင်းနိုင်ငံရှိအစိုးရကျောင်းတစ်ခုတွင် တတိယတန်း၌ ပညာသင်ကြားနေသူဖြစ်သည်။

တစ်နေ့တွင် အတန်းပိုင်ဆရာ (ဆရာချိုင်း)က ဒီနှစ်တတိယတန်းအောင်ရင် နောက်နှစ် စတုတ္ထတန်းဆက် တက်မယ့် ကျောင်းသားတွေ လက်ထောင်ဟုမေးသောအခါတွင် အားလုံးလက်ထောင်ကြသော်လည်း လင်း တစ်ယောက်သာ မထောင်ပဲကျန်သည်။

ဆရာချိုင်း ။ လင်း...မင်းတခြားသူတွေလို ကျောင်းဆက်မတက်ချင်ဘူးလား။

လင်း ။ မသေချာဘူးဆရာ။

ဆရာချိုင်း ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ မင်းစာလည်းတော်တာပဲ။ အနည်းဆုံးတော့ ခြောက်တန်းအောင်အောင်မင်း တက်သင့်တယ်။

လင်း ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်အလုပ်လုပ်မလို့စဉ်းစားနေတာ။

ဆရာချိုင်း ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။

လင်း ။ ကျွန်တော့်အရွယ်သူငယ်ချင်းတွေအားလုံး အလုပ်လုပ်နေကြပြီဆရာ။ သူတို့ကျောင်းမတက်လည်း ပိုက်ဆံရှာနိုင်နေကြပြီ။

ဆရာချိုင်း ။ သူတို့အလုပ်က အန္တရာယ်ကင်းရဲ့လား။ နောက်ပြီး ကောင်းကောင်းဂရုစိုက်ခံရလား။ လုပ် အားခ ရောသတ်မှတ်ထားသလိုရကြလား။

လင်း ။ ကျွန်တော်မသိဘူး ဆရာ။

ဆရာချိုင်း ။ မင်းကငယ်သေးတယ်။ မင်းအနည်းဆုံးတော့ ခြောက်တန်းပြီးအောင် ပညာသင်သင့်တယ်။

လင်း ။ ကျွန်တော် မိဘကိုကူညီချင်တယ်ဆရာ။

ဆရာချိုင်း ။ မင်းမိဘကို ကူညီချင်တယ်ဆိုရင် မင်းစာကောင်းကောင်းကြိုးစားပေါ့။ နောက်ပြီး မင်းပညာသင် ဆုလည်းရနိုင်တာပဲ။ ပြီးမှ မင်းအလုပ်ကောင်းကောင်းရှာပေါ့။

လင်း ။ အခု မိဘတွေ ဒုက္ခရောက်နေတာကို မကြည့်ရက်ဘူးဆရာ။ ခြောက်တန်းအထိတော့ နေလို့ မရဘူး ဆရာ။

ဆရာချိုင်း ။ မင်းမိဘတွေရဲ့ အခက်အခဲကို မင်းကူညီချင်တာကို ငါနားလည်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ငါမင်းကို ပြန်စဉ်းစားစေချင်တာက မင်းကျောင်းမတက်ပဲ အလုပ်လုပ်မယ်ဆိုရင် တရားဥပဒေနဲ့ညီတဲ့ အလုပ်မျိုးက မင်းကို ကာကွယ်ပေးနိုင်မှာ။ ဒါမှမဟုတ်ရင် မင်းမှာ ဥပဒေနဲ့ညီတဲ့ အထောက်အထားတွေမရှိတော့ မင်းက တရားမဝင်အလုပ်လုပ်ရမှာ။ အဲဒီအခါမှာ အလုပ်ရှင်က မင်းကို ခေါင်းပုံဖြတ်ပြီးခိုင်းလိမ့်မယ်။

- အလုပ်ရှင်တွေက မင်းကိုအခက်တွေ့စေလိမ့်မယ်။ ဥပမာ - ညစ်ပတ်၊ ပင်ပန်းပြီး အန္တရာယ်များတဲ့ နေရာတွေမှာခိုင်းတာမျိုးကမင်းဘဝကို ဒုက္ခပေးလိမ့်မယ်။ ဥပမာ မင်းကို နှစ်ပေါင်းများစွာ ပင်လယ်ထဲက ငါးဖမ်းစက်လှေမှာ ခိုင်းတာမျိုးပေါ့။

- အလုပ်ရှင်တွေက မင်းကို ဓနာရီထက်ပိုတဲ့အလုပ်ချိန်မျိုးတွေ ခိုင်းတာမျိုးက မင်းကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေလိမ့်မယ်။ နောက်ပြီး မင်းအချိန်ပိုလုပ်ခကိုလည်း သူတို့က ပေးမှာမဟုတ်ဘူး။ အား လပ်ရက်မရှိမင်းအလုပ်လုပ်ရပြီးပိုက်ဆံလည်းမရဖြစ်တာမျိုးဖြစ်လိမ့်မယ်။

ဒီနှစ်ချက်ကတော့ လူကုန်ကူးမှုအတွက် အရေးအကြီးဆုံးပဲ။

လင်း ။ ဆရာပြောတော့လည်း ကြောက်စရာကြီးပါလား။

ဆရာချိုင်း ။ ငါမင်းကို ကြောက်အောင်ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမယ့် ငါကမင်းကို ကြောက် စရာ ကောင်းပြီး မင်းကိုနာကျင်စေမယ့် သူတွေကို မြင်သာအောင်ပြောပြတာ။ အဲဒီလူတွေက မင်းကိုအကြောင်းပြုပြီး အကျိုးခံစားခွင့်ရချင်တာ။ မင်းလိုမျိုး အလုပ်လုပ်ခွင့်နဲ့ပတ်သတ်တဲ့ တရားဝင် အချက်အလက်မရှိတဲ့သူတွေဆီကနေ အကျိုးအမြတ်ရအောင်ယူနေကြတာ။

မှတ်သားရန်၊ စဉ်းစားရန်

- ဆရာက ဇာတ်လမ်းအတွက် ဘာဖြစ်တယ်၊ ဘယ်နေရာမှာနဲ့ ဘယ်သူဆိုတာကို သုံးသပ်ရန်။
- ကျောင်းသား/သူများအတွက် ဇာတ်လမ်းအပေါ် အမြင်ကိုဆွေးနွေးရန်အတွက် အခွင့်အလန်းကို ဆရာကဖန်တီးပေးရန်။

ရှင်းလင်းချက်

- ဥပဒေနှင့် မညီပီ အလုပ်လုပ်ပါက အထူးသဖြင့် လူကုန်ကူးသူများ၊ ပွဲစားများ၏ ခေါင်းပုံဖြတ် အမြတ်ထုတ်ခြင်းကို ခံရတတ်သည်။

၂.၄.၄။ လုပ်ဆောင်ချက် (၄) - ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း။ (အချိန် ၁၀ မိနစ်)

ရည်ရွယ်ချက်

ဤလုပ်ဆောင်ချက်သည် ကျောင်းသား/သူများကို စိတ်ပြေလျော့စေရန်အတွက် ၎င်းတို့၏ ခံစားချက်များကို ပုံဆွဲပြီး ဖော်ပြနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။

သင်ကြားမှုအဆင့်ဆင့်

- ဆရာများက ပုံဆွဲစာရွက်များပေးပြီး သင်ခန်းစာ ၂.၄ အပေါ်ခံစားရသည့်အတိုင်း ပုံဆွဲဖော်ပြစေခြင်း။
- ဆေးရောင်ချယ်ခြင်းဖြင့် ကျောင်းသား/သူများ၏ ခံစားချက်များကို ဖော်ပြစေခြင်း။

- ဆရာများက အဓိကအချက်များနှင့် ရှင်းလင်းချက်များကို အကျဉ်းချုပ်ပေးခြင်း။
- ဆရာများက ကျောင်းသား/သူများလုပ်ကိုင်ထားသည့် စာရွက်များကို နောက်တစ်ကြိမ် တွင် ပြန်လည်အသုံးပြု သုံးသပ်နိုင်ရန် သိမ်းဆည်းခြင်း။

သင်ထောက်ကူပစ္စည်း - ပုံဆွဲစာအုပ်၊ ခဲတံ၊ ခဲဖျက်၊ ရောင်စုံခဲတံ။

၂.၅။ သင်ခန်းစာ (၅) - လူကုန်ကူးသူများနှင့် လူကုန်ကူးခံရသောသူများ၏ တကယ့်အဖြစ်အပျက်များမှ သင်ယူခြင်း ။ (အချိန် ၅၀ မိနစ်)

ဤသင်ခန်းစာသည် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားရင်ဆွေးငယ် ကျောင်းသား/သူများအား တကယ့်အဖြစ်အပျက်များကို သိရှိခံစားစေရန်အတွက် MTV exit အဖွဲ့၏ လူကုန်ကူးမှုတားဆီးကာကွယ်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော DVD ကိုကြည့်ရှုစေခြင်းဖြစ်သည်။

၂.၅.၁။ လုပ်ဆောင်ချက် (၁) MTV exit ၏ DVD ကိုပြသခြင်း။ (အချိန် ၃၀ မိနစ်)
ရည်ရွယ်ချက် -

DVD ၏ဇာတ်လမ်းတွင်ပါဝင်သော လူကုန်ကူးသူများ ပုံစံ၊ နေရာ၊ ဒေသ၊ အချိန်အခါ၊ အခြေအနေများကို တွေ့ရှိခံစားနိုင်စေရန်နှင့် လူကုန်ကူးခံရသူများကို ပိုမိုနားလည်သဘောပေါက်စေရန်ဖြစ်သည်။

သင်ကြားမှုအဆင့်ဆင့်

- ဆရာများက DVD ပြသခြင်း။
- ပြန်လည်သုံးသပ်ဆွေးနွေးပေးခြင်း။
- အဓိကအချက်အလက်များကို အကျဉ်းချုပ်ပေးခြင်း။

သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ -

- Laptop
- DVD – MTV exit
- ပရိုဂျက်တာ (optional)

၂.၅.၂။ လုပ်ဆောင်ချက် (၂) ဆုတောင်းခြင်း။ (အချိန် ၂၀ မိနစ်)
ရည်ရွယ်ချက် -

ဤလုပ်ဆောင်ချက်သည် ရိုးရာဓလေ့တစ်ခုသာဖြစ်ပြီး ကျောင်းသား/သူများအနေဖြင့် (၁) ၎င်းတို့ ဘာလုပ်သင့်တယ် ဆိုတာနဲ့ (၂) ကျောင်းသား/သူများလူကုန်ကူးခံနေရခြင်းမှ မည်သို့မည်ပုံကာကွယ်နိုင်မည် စသည့်အဖြေအတွက် လုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း ပညာသင်စိတ်မြှင့်မားစေလိုခြင်း၊ ပြဿနာများရှိပါက လူကြီးမိဘများကို တိုင်ပင်ဆွေးနွေးတတ်ရန် လွယ်လွယ်နှင့်လိမ့်မည် မခံရစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

သင်ကြားမှု အဆင့်ဆင့်

- ဆရာများက ကျောင်းသား/သူများကို စာရွက်များဝေငှပြီး ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင် ဆန္ဒများကို ရေးသားစေခြင်း။
- ဆရာများက ကျောင်းသား/သူများကို ၎င်းတို့ဆန္ဒများကို ရှင်းပြစေခြင်း။
- ဆရာများက ကျောင်းသား/သူများကို ၎င်းတို့စာရွက်များကို အခန်းအလယ်တွင် ထားစေခြင်း။

- ဆရာများက ကျောင်းသား/သူများကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် လူကုန်ကူးမခံရအောင်ကာကွယ်ရန်နှင့် မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုမှ လူကုန်ကူးခြင်းခံရအောင် မလုပ်ပါဟု ကိုယ့်ဆန္ဒနှင့် ကိုယ်သဘောတူစေသည်။

သင်ထောက်ကူပစ္စည်း - မရှိပါ။

ပူးတွဲမိတ္တူ (က)

သင်ခန်းစာ (၃) လူကုန်ကူးခြင်းနှင့်ပတ်သတ်သော အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ

လုပ်ဆောင်ချက် (၃) လူကုန်ကူးသော သူများ၊ အဖွဲ့အစည်းများအကြောင်းကို ရှင်းပြခြင်း။

- လူကုန်ကူးသူများမှာ -
  - တစ်စုံတစ်ယောက်ကို ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ အတင်းအဓမ္မစေခိုင်းခြင်း၊ အာဏာပါဝါအသုံးပြုပြီး အတင်းအလုပ်ခိုင်းစေခြင်းနှင့် လိင်လုပ်သားအဖြစ်ကုန်ကူးခြင်း
  - လူကုန်ကူးသူများတွင် -
    - ✓ ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိဖြင့် အလုပ်ခန့်ထားသူ (သို့) လူကုန်ကူးမှုတွင်ခေါင်းပုံဖြတ်ပြီး အလုပ်အတင်းခိုင်းစေသူ၊ လိင်လုပ်သားအဖြစ် ကုန်ကူးသူ။
    - ✓ အလုပ်သမားအရောင်းအဝယ်ပြုသည့် လုပ်ငန်းရှင်များ။
    - ✓ ပြည့်တန်ဆာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ နှင့် အတင်းအလုပ်စေခိုင်းသူများ၊ လိင်လုပ်သားအဖြစ် ကုန်ကူးနေသူများ။
- လူကုန်ကူးခံရသူများ -
  - ကလေး၊ လူကြီး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ အားလုံး လူကုန်ကူးခံရနိုင်ရန် အခွင့်အလန်းရှိသည်။
  - လူကုန်ကူးခံရသူများသည် ဥပဒေ၏ အားနည်းချက်ကြောင့် သို့မဟုတ် တရားဝင်စာရွက်စာတမ်းမရှိခြင်းကြောင့် လူကုန်ကူးသူများ၏ သားကောင်ဖြစ်နေရပြီး ၎င်းတို့ထဲတွင် နိုင်ငံခြားသားအလုပ်သမား (သို့) နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှ တစ်နိုင်ငံသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်နေ သော သူများ (ကလေးများ အပါအဝင်) ဖြစ်သည်။

ပူးတွဲမိတ္တူ (ခ)

သင်ခန်းစာ (၃) လူကုန်ကူးမှုနှင့်ပတ်သတ်သော အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ

လုပ်ဆောင်ချက် (၃) လူကုန်ကူးခြင်းတွင် ပါဝင်ရမည့်အချက်များနှင့် အဓိပ္ပာယ်များ

လူကုန်ကူးမှုဖြစ်ပေါ်ရန် အောက်ပါအချက် ၃ ချက်လိုအပ်သည်။

- **လုပ်ဆောင်ချက်** - အလုပ်ခန့်ထားခြင်း၊ ပို့ဆောင်ပေးခြင်း၊ လွှဲပြောင်းပေးခြင်း၊ ချုပ်နှောင်ထားခြင်း၊ လူပွဲစားများပြုလုပ်ပေးခြင်း။
- **နည်းလမ်းများ** - သူတစ်ပါးအားခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ အတင်းအဓမ္မပြုကျင့်ခြင်း၊ လိမ်လည်ဖျားယောင်းခြင်း၊ အမိန့်အာဏာသုံးခြင်း သို့မဟုတ် မိဘအုပ်ထိန်းသူများကို ငွေကြေးလက်ဆောင်များပေးပြီး သဘောတူစေရန် လိမ်လည်ခြင်း။

- **ရည်ရွယ်ချက်** - ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း (လိင်လုပ်သားလုပ်ခိုင်းခြင်း)၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း၊ အတင်းအဓမ္မ အလုပ်ခိုင်းစေခြင်း၊ ကျွန်ပြုစေခိုင်းခြင်း၊ ကိုယ်လက်အင်္ဂါများဖြတ်တောက်ခြင်းနှင့် အခြား။

လူကုန်ကူးခြင်းဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများ

အုပ်စု (၁)

- လူပွဲစားဆိုသည်မှာ --- နည်းမျိုးစုံဖြင့်ရှာပေးသောသူ။
- ဝယ်ခြင်းဆိုသည်မှာ --- လူနှင့်ငွေလဲလှယ်ခြင်းမျိုးကို ဆိုလိုသည်။ သဘောတူညီချက်မဟုတ်ပါ။
- ရောင်းခြင်းဆိုသည်မှာ --- လူကိုငွေနှင့်လဲလှယ်ရောင်းခြင်း၊ ကျွန်ပြုခြင်းကိုဆိုလိုသည်။
- ဖြားယောင်းခေါ်ဆောင်လာခြင်းဆိုသည်မှာ --- မူလနေရာဒေသတစ်ခုမှ ယခုကဲ့သို့ဖြစ်ပွားစေရန် ခေါ်ဆောင်လာခြင်းကိုဆိုလိုသည်။
- ပို့ဆောင်ခြင်းဆိုသည်မှာ --- တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့၊ နယ်မြေတစ်ခုမှ တခြားတစ်ခုသို့ ရွှေ့ပြောင်းပြီး တစ်စုံတစ်ယောက်မှ လက်ခံခြင်း။
- ထိန်းသိမ်းထားပေးခြင်းဆိုသည်မှာ --- အပြင်သို့ထွက်ခွင့်မပေးပဲ ပိတ်လှောင်၊ ချုပ်နှောင်ထားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။
- အကျဉ်းချထားခြင်းဆိုသည်မှာ --- လူတစ်ယောက်ကိုသတ်မှတ်ထားသောနေရာတွင်သာ အတင်းအဓမ္မနေခိုင်းခြင်းဖြစ်သည်။
- နေရာထိုင်ခင်းပေးခြင်းဆိုသည်မှာ --- နေရာတစ်ခုခုတွင် လူတစ်ယောက်အားနေထိုင်ရန် စီစဉ်ပေးခြင်းကို ဆိုလိုသည်။
- လက်ခံခြင်းဆိုသည်မှာ --- တစ်နေရာသို့တစ်နေရာသို့ ပို့ဆောင်မည်သူကို ခေတ္တနားရန်လက်ခံထား ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

အုပ်စု (၂)

- မြိမ်းခြောက်ခြင်းဆိုသည်မှာ --- သူတစ်ပါးအားထိန်လန့်မှုဖြစ်စေခြင်း၊ ကာယကံရှင်နှင့် ၎င်းမိသားစုအား အသက်အန္တရာယ်ထိခိုက်နိုင်သည်ဟု ထင်စေခြင်း၊ ဂုဏ်သိက္ခာထိခိုက်စေခြင်း။
- အတင်းအဓမ္မပြုကျင့်ခြင်းဆိုသည်မှာ --- တစ်ဖက်သား၏ ဆန္ဒတစ်စုံတစ်ရာမပါပဲ အတင်းအဓမ္မညွှန်ကြားစေခိုင်းခြင်း။
- ခေါ်ဆောင်ခြင်းဆိုသည်မှာ --- သူတစ်ဖက်သားအား တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ခေါ်ဆောင်သွားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။
- ဖြားယောင်းခြင်းဆိုသည်မှာ --- မက်လုံးပေးပြီး တစ်ဖက်သားအား လုပ်ဆောင်စေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။
- လိမ်လည်ခြင်းဆိုသည်မှာ --- မှားနေသောအရာ၊ မမှန်သောအရာကို တစ်ဖက်သားယုံကြည်လာအောင် ပြောဆိုခြင်းဖြစ်သည်။
- အာဏာအလွဲသုံးစားလုပ်ခြင်းဆိုသည်မှာ --- အရှိန်အဝါအာဏာကို အသုံးပြုပြီး လိုက်လျောခြင်းမရှိသော်လည်း မိမိလိုချင်သည်ကို အတင်းအဓမ္မစေခိုင်းခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

အုပ်စု (၃)

- တရားမဝင်အကျိုးစီးပွားရှာခြင်းဆိုသည်မှာ ---
  - ပြည်တန်ဆာလုပ်ငန်း
  - ညစ်ညမ်းသောလိင်ဆက်ဆံသည့် ဗီဒီယို၊ ဓာတ်ပုံစသည်တို့ ဖြန့်ဖြူးခြင်း။
  - အခြားသောလိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုများ။
  - ကျွန်ုပ်ပြုစေခိုင်းခြင်း။
  - သူတောင်းစားလုပ်ကိုင်စေခြင်း။
  - အတင်းအဓမ္မအလုပ်ခိုင်းစေခြင်းများ။
  - ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းဖြတ်တောက်ပြီးရောင်းချခြင်းများ။
  - ငွေကြေးခြောက်လှန့်တောင်းယူခြင်းများ။
- ပြည်တန်ဆာလုပ်ငန်းဖြင့် စီးပွားရှာခြင်းဆိုသည်မှာ --- အလိုတူသည်ဖြစ်စေ၊ အလိုမတူ သည်ဖြစ်စေ ယောက်ျားနှင့် မိန်းမ၊ မိန်းမနှင့် မိန်းမ၊ ယောက်ျားနှင့်ယောက်ျား စသော လိင်မှုကိစ္စအတွက် ငွေကြေးနှင့်လဲလှယ်ခြင်းဖြစ်သည်။
- ညစ်ညမ်းသော လိင်ဆက်ဆံသည့် ဗီဒီယို၊ ဓာတ်ပုံ၊ စာအုပ်များဖြန့်ချိပြီး စီးပွားရှာခြင်းဆိုသည်မှာ --- ကိုယ်ကျင့် သိက္ခာ ထိခိုက်ပြီး ယဉ်ကျေးမှုမရှိသော ကြော်ငြာ၊ ဓာတ်ပုံ စာအုပ်စသည်တို့ကို လူ့ဘောင် အဖွဲ့အစည်းအတွင်းအရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ခြင်း။
- လိင်နှင့်ပတ်သတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုသည်မှာ --- လိင်နှင့်ပတ်သတ်ပြီး ငွေကြေးလဲလှယ်ရယူသော ကိစ္စရပ်များကို ဆိုလိုသည်။
- ကျွန်ုပ်ပြုခြင်းဆိုသည်မှာ --- သူတစ်ပါး ဩဇာခံအဖြစ် လုံးလုံးလျားလျားလုပ်ကိုင်ရပြီး အလုပ်လုပ်ရန် အတွက် ရောင်းစားခြင်းခံရသူကိုဆိုလိုသည်။
- သူတောင်းစားလုပ်ရခြင်းဆိုသည်မှာ --- သူတစ်ပါးအတွက် ငွေကြေးဥစ္စာတောင်းရမ်းပေးရခြင်းကိုဆိုလိုသည်။
- အတင်းအဓမ္မလုပ်ရသော လုပ်ငန်းဆိုသည်မှာ --- အလိုမတူပါပဲ ညှင်းပန်းနှိပ်စက်မှုကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ ခြိမ်းခြောက်မှုကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ မဖြစ်မနေအခြေအနေတွင် ကြိတ်မှိတ်လုပ်ဆောင်ရသော အလုပ်ဖြစ်သည်။
- ငွေကြေးခြောက်လှန့်တောင်းယူခြင်းများ ဆိုသည်မှာ --- အကြွေးနှင့် အတိုးများမပေးနိုင်သဖြင့် မတရားအလုပ်လုပ်ခိုင်းခြင်း၊ အခကြေးငွေအနည်းငယ်သာပေးပြီး မတရားအလုပ်လုပ်ခိုင်းခြင်း စသော နည်းလမ်းများဖြင့် စီးပွားရှာခြင်းကိုဆိုလိုသည်။

ပူးတွဲမိတ္တူ (၈)

“အာ..အာ..အား”

(အား---အ---အာ--- အား---အ---အာ--- ယာလောက်ကန်ကာ
အား---အ---အာ--- အား---အ---အာ--- ခေါထန်ဖေါကွန်ကာ
အား---အ---အာ--- အား---အ---အာ--- ယာလောက်ကန်ကာ
အား---အ---အာ--- အား---အ---အာ--- ခေါထန်ဖေါကွန်ကာ) ?

*တိတ်တိတ်ယန်ရောင်း တောင့်လောင် တောင့်ရင်း တောင့်အန်
တောခင်နိုင်ဆေ ခေါအာခေါမောအိုင်းပိုစ် ယာတွန်လစ်လောင်းထမ်းငမ်း

? ပြန်ဆို

**တယ်ခိုင်ပန်ခွန်း ဆက်ချွန်းဟိုက်ပိုင် ပေါ်ဝါငင်းတီ စပိုင်းမီဂျင်းလေး
ငမ်းပေါင်း မက်မိုင့်ခွဲအောက်ပါခိုင်လိုင်ငမ်း

? ပြန်ဆို

*ပြန်ဆို

**ပြန်ဆို

? ပြန်ဆို

ခေါတန်ဂူးကွန်နာ ထန်ကစုန်လိုင်းငမ်ကွန်နာ ခေါထန်ဖီကွန်နာ
ခေါထန်နကွန်နာခေါထန်လုံးကွန်နာ ခေါထန်ပါကွန်နာ ခေါထန်တာကွန်နာ

ပူးတွဲမိတ္တူ (ဃ)

“စုန်ဆန်နုပိုင်း”

ရေးဆို ၊ သံစဉ် ၊ ခွန်းဝမ်းလုတ်ဖွန်းရာ

စုန်ဆန်နုပိုင်း ထိတုန်ထမ်းလင်း

စုန်ဆန်နုပိုင်း ခေါဟိုက်ခိုင်တို

အောက်နူးမှာခိုင် ဟိုက်နုဝါဂလို

ဂလို ဂလို ဂျပ်ဟိုကြိုင်

စုန်ဆန်နုပိုင်း ထိမရင်းနံဆေ

စုန်ဆန်နုနု လိုင်မိမတိုက်ကင်

ကတ်ခန်နုပိုက် မိုက်ဟိုက်လု မိုက်တိုက်ရင်း

အလိုင်ပိန်ဟိုင် မိုက်လုလေးဝ်

နူးယန်းပိန်တိတ် ယန်းတိတ်တိတ်ယူ

ဟိုက်နူးလိန်းလု ဟိုက်တိတ်တိုဆုန်ပိုင်

ခေါင်တောင့်လော်စု ကျိုင်းချိုးကင်တိုက်

နုတိုမေ့လိုင် ကျတိန်ကြိုင်ထမ်းငမ်း

ဆုန်စိမ်ဖိန်းနီ ဟိုက်တိုင်ကောင့်ဖျါ

ပလိုချွင်းနုနု ဖါနုဂလပ်ထိ

ထုထောလမာန်း ထုခင်းထုတိ

ယာဟိုက်နု ယူယန်နီလေးဝ်

(အားလုံးပြန်ကျော့)

ယာဟိုက်နုယူ ယန်နီလေးဝ်

ယာဟိုက်နု တောင့်ပိန်ပက်နီလေးဝ်